

16300

TRAFINSKEC

RAZKRINKAJMO IN UNICIMO PLAVO ČRNO

Varočna
rezi z
nacija
c svoj
za vs
obara
e arma
resta

1. ZVEZEK.

Izdalo:
Poverjenišvo IOOF
za Slojerska
December 1943
Cena: 50 Rj.

R 16343

9 20.3.1950/1192

PROGLAS POKRAJINSKEGA KOMITETA KOMUNISTIČNE
PARTIJE SLOVENIJE ZA SEV. SLOVENIJO.

RAZKRINKAJMO IN UNOČIMO PLAVO GARDO

V dneš, ko tudi Slovenci v Sev. Sloveniji vstajamo vedno bolj odločno k zadnjim napravam, da poženemo nemške krvnike iz naše zemlje, smo priča prizadevanj Gestapa in agentov pred vsem sretom raskrinkanih četnikov Draže Mihajlovića, Karla Novaka, Rupnika ml. in drugih, da v Sev. Sloveniji organizirajo ZLOČINSKO PLAVO GARDO.

SLOVENCIM IN SLOVENKAM !

Ti poskusi najbolj zakletih sovražnikov naše svobode in boljše bodočnosti, zaradi vezi z politični propad Hitlerjevega nacizma na Slovenskem in Štajerskem, ter o svoji nemoglosti Gestapa. Okrenem pa raskrinkanaša vojni podlost iz italjske begunske vlade, ki s človekuharjevega in Krekovega kova, ki se v armadnem boju za svoje enkrat za vselej izestajane položaje v Sloveniji ne straši nobenih, tudi najbolj zločinskih sredstev.

SLOVENCIM IN SLOVENKAM !

Velikostne zmage Rdeče Armade in le Hitlerjevo Nemčijo na rob propada, trdnost zavezništva in stopnjevanja, ki se ponovno Anglije, Amerike in SZ, ki v bližnji bodočnosti krovana z četverkrakimi druge fronte. Podjarmljeni narodi, ki dije iz človek v dan z večjo častjo, ki junaške človekdilne borbe razodajajo, je. Hitlerjeve vazalne države, ki vse kriplje rešiti se po izgledu razbojniške hitlerjevske zveze. Avstrije se z borbo za svobodo, ki šuje iz pogubnega Hitlerjevega

tudi v Nemčiji, tudi se ta od v vojski kot med
civilni prebivalstvom ve na bolj stopnjuje-
odpor proti Hitlerju in brezmiselnemu nadal-
jevanju vojne. Hitlerjeva Nemčija stoji osvo-
razena od vsega sveta pred svojo katastrofa.
Pred nasilni Hitlerjevega režima stoji samo
se gotovost neskončne ljudske sodbje in skrb
kako bi se pred to sodbjo rešili.

IZ skupnih borbenih napredov, iz skupnih
arterv vseh narodov Jugoslavije vstaja nova
Jugoslavija kot DEMOKRATI NA ZVEZA ENAKOPRAV
NIH NARODOV. V čev. TITU, našem legendarnem ju-
naku in v PROTIFASISTI NEMU SVETU NARODNEGA
OSVOBOJENJA JUGOSLAVIJE so narodi Jugoslavi-
je našli svoje politično vodstvo, ki je vzras-
tla iz skupne borbe za svoboda in boljše živ-
ljenje ljudskih množic in ki je dokazale v
najboljih preiskujenj, da je sposobno -
množice voditi in jih peivesti k nji
najbolj demokratičnih volitvah,
se vidile na vsem osvobojenem ozemlju,
svoje množice dale temu najvidnejši in
najbolj izraz. Danes ve ves svet, da
da volijo narodov Jugoslavije in da jih
pravice zastopati pred celim svetom le
ta in PSNOJ.

Izvajalska petkolonska vloga D. Mihajlo-
viča in begunske jugoslovenske vlade v Londo
nu je danes pred vsem svetom rasrinkana. Nje
politični pomen in ugled sta docela ispodko-
pens ne samo v Jugoslaviji, ampak tudi v sve-
tu. V zadnjih napreih, da bi si zopet pridobi-
la svoje izgubljene položaje in da bi zaradi
svojih azkih, dobičkarskih, iskoriščevalskih -
koristi iztrgale ljudstvu narodov Jugoslavi-
je iz rok svobodno odločanje o njegovi us-
di, je ta propadla begunska gospoda Živkoviče
vega, Kuharjevega in Krekovega kova pripravlje
na razbiti Jugoslavijo. Zato se veže z tisto
reakcionarno angleško in ameriško gospodo, ki
kot vojni dobičkar in zakleti imperjalistič-
ni nas, ratnik neodvisnih malih narodov zavl-

čuje druge fronte in s tem konec vojna in zrtov podjarmljenja narodov. Zato se preko raznih Mihajlovičevih četnikov, Rupnikovih domobrancev, Novakove plave garde danes direktno veže s hitlerjevskimi krvniki in tudi vse po moč njihovim morilskim in požigalskim toltakom. Vse današnje delovanje raznih Živkovičev, Ruharjev, Krekiv in dr. pomeni odkrito vojno napoved najbolj osnovnim zahtevam vseh Jugoslovanskih narodov in vsakega Jugoslavana posebej; stvaritvi druge fronte in čimhitrejšemu zaključku vojne, neodvisnosti jugoslovanskih narodov in boljšemu življenju, ki naj iz njihovih zrtov in trpljenja vzraste, neusmiljenemu obračunu z vsemi okupatorskimi zločinci in njihovimi pomočniki.

SLOVENCİ IN SLOVENKE !

Tudi mi Slovenci smo si s svojo narodno osvobodilno borbo pod vodstvom OF v zvezi z ostalimi narodi Jugoslavije zagotovili nacionalno svobodo in samostojno odločanje o svoji usodi. Po kapitulaciji Italije se je naša vojska z izvedbo splošne mobilizacije in borbožitvijske z orožjem razorožena italijanske armade silno okrepila, tako da je uspešno prestala ofenzivo petih nemških divizij in prehaša danes na vseh sektorjih v protiofenzivo. Bela in plava garda sta bili vojaško uničeni in njihovih najbolj utrjenih postojankah, njihovi razbiti ostanki so se zatekli pod zaščitno nemške oborožene sile in tvorijo danes njen sestavni del. Slovensko ljudstvo, ki je na celnem osvobojenem ozemlju združeno v osvobodilni fronti in pod vodstvom Komunistične Partije, prevzelo in tudi samo izvrševalo vse posle slovenske narodne oblasti, je na svoji lastni iskušnji spoznalo vse lažnjivost beloplavogardističnih klevet proti OF in KP. Ob volitvah v zbor odposlancev slovenskega naroda, in na Zboru samem, je prišla do izraza poročna združenost slovenskega naroda v OF. Zbor odpo

slancev je zbral tudi slovensko narodno vodstvo VRH, VNI, PLEVNJA OF, in za vselej vzel pravico Krekom, Kuharjem in drugim organizatorjem belc-plave garde govoriti v imenu slovenskega naroda. S tem da se je belc-plava garda za tekla pod zaščito Hitlerja, je pred vsemi Slovenci dokazala, da njej ni šlo nikoli za obrambo vere, ki jo tudi pred OF nikoli ni bilo treba braniti. S tem da so se belc-plavogardisti vključili v "demobrance" generala Rupnika, podlega izdajalca brez časti, ki zmere toliko nesramnosti, da poziva Slovence v borb za njihovo bodočnost v okviru Hitlerjevega rajha, so jasno pokazali, da je belc-plava garda in razni Kreki in Kuharji ter drugi njeni petokolenski organizatorji, samo orodje v rokah tistih temnih sil mednarodne reakcije, katerih obstoj je nezdružljiv z neodvisnostjo malih narodov in s človeka vrednim življenjem delovnih množic. Belc-plava garda kot politična skupina posebnim političnim programom je na vseni Italijanov osvobodjenem ozemlju v tej obliki raskrinkana in demogočena. Nastopa tu pa tudi še kot Rupnikova oblast v zaščiti morilskih in požigalskih hitlerjevskih talp.

SLOVENCJI IN SLOVENKE

Položaj v Sev. Sloveniji je omogočil plavogardističnim organizatorjem, na čelu s Karlan Novakom, da so začeli s svojim delovanjem tudi na Štajerskem in na Koroškem.

Ko ni po kapitulaciji Italije mogel več računati na podporo Italijanov in ko so brigade naše slovenske vojske uničile utrjene postojanke njegovih plavogardističnih talp na Dolenskem, Črčarice Boštanj/se je Karel Novak, od Mihaajloviča postavljen komendant plave garde za Slovenijo, vojaško porazen in politično raskrinkan okupaterski hlapec, ponudil v službo nemškemu okupatorju.

Položaj se je med tem v Sev. Sloveniji toliko spremenil, da je gnala Uberreiterjeva in

Steindla kot vodja Heimatbunde naj zamenja -
Karel Novak kot vodja plave garde. Ta naj za-
neti državljansko vojno v Sev. Sloveniji, ki
naj bi zopet zaustavila razvoj osvobodilnega
gibanja, preprečila nadaljnje odhajanje borcev
v partizane, omogočila Nemcem da konca nemote
ne izkoriščanje naravnih bogastev, poslednc -
mobilizacija za fronto in zagotovila skupa -
torju varnost v njegovih partizankah. Ob slo-
nu Nemčije namerata to ti takozvani "jugosla-
vanski plavogardisti" udariti na partizanske
edinice, omogočiti tako nemškim zločincem ne-
kaznovan odhod, jim nuditi kakor Laigis razni
"nacionalisti" zaščito pred ljudsko sodbo, ter
jim celo pomagati pri ponovnem izkoriščanju
slovenskega ljudstva.

SLOVENCJI SLOVENSKE

Tak je pravi vzrok organiziranja plave
garde v Sev. Sloveniji, in na tem ne potrebuje iz-
premeniti niti reči jugoslovanske fraze niti
zlagane pozivanje na "redno" jugoslovensko vo-
jsko, niti poziv na nekake "anglofilstvo" ali
na "komunistično nevarnost". Dejstvo je, kakor
sledi iz izpovedi ujetih belogardistov, da
vzdržuje Karl Novak večje število oboroženih
skupin z vednostjo Gestapa po Slovenskih Go-
ricah, da pošilja v partizane in v organizaci-
je OF svoje agente z nalogo, da obveščajo Ge-
stapo o stanju oborožene sile v partizanskih
edinicah, ubijajo vodstvo, izdajajo organizaci-
je OF.

Središče delovanja Karla Novaka in njego-
ve plave garde so tiste Slovenske Gorice in
okolica Ptuja, katerih viničarski in kočarski
element so petkolonski cenili gospode JN-
JRZ, razni Natlačeni in Kreki vrgli na dno ljud-
ske bede, mu omogočili vsake politične iz-
brazbe, ter omogočili tako vsakemu politične-
mu špekulantu da ga z lažmi in prevare izrab-
i v svoje namene. Kakor je v pretečenem letu hi-
terizen izkoristil, saj ta izkoristil -

slučjev proti stari velesrbski Jugoslaviji za organiziranje bratodrne vojne, tako iskrišča danes Nivak pod zaščito Gestapa odpar teh istih slučajev proti hitlerjevskim nasiljem za organiziranje plave garde. Kakor so nudili - Krek, Kuhar in drugi petkotlonaški begunci v Londonu pomč krvnikom našega naroda takrat, ko je bil hitlerizem v Sev. Sloveniji še politično in vojaško močan s pozivi na Slovence, naj "čakajo", naj "čuvajo svoje moči" za pravi čas itd., tako jih nudijo danes, ko je na koncu svojih moči, dejanske pomč v obliki plave garde.

SLOVENCIM IN SLOVENKAM !

NAJ VAM BODO TEZKE ZRTVE, KI SMO JIH PRETRPELI, KER SMO DOPUSTILI, DA SO NAS NEMŠKI KRVNIKI MOBILIZIRALI V VERMANŠAFT, NAJRESNEJŠI OPOMIN, DA NE NESEDEMO ZNOVA NEMŠKIM POISKUŠOM DA ZANETIJO, PRAVLJANSKO VOJNO. Saj je poleg drugega tudi to omogočilo Nemcem, da so izvedli mobilizacijo naših fantov in moč, ter srčno sramotno smrt našim v boju proti lastnemu narodu in našim zaveznikom. Razmere v Sev. Sloveniji ne dopuščajo nobene "sredine". Ravno iz sredine je črpal prej hitlerizem in sedaj plava garda svoje sile, Vsaka neodločnost v osvobodilnem boju se je maščevala vedno nad omahljivci sapimi in vsem slovenskim ljudstvom.

ZATO KONČO OM AHLJIVOSTI V OSV OBODILNEM BOJU ! ZDRUŽUJTE SE V ODBORIH OSV OBODILNE FRONTE ! VSI V PARTIZANE, VSE ZA PARTIZANE ! VSI V NEISPROSEN IN ODLOČEN BOJ PROTI PLAVI GARDI ! RAZKRINKUJTE JO IN TOLČITE NA VSAKEM KORAKU !

PARTIZANI IN PARTIZANKE ! ORGANIZACIJE OF !

Poostrite svoje budnost nad agenti plave garde, ki hočejo v službi Gestapa razbiti vaše edinice in organizacije ali pa se pclestiti.

njihovega vodstva in jih iskoristili v boju proti ciljem, za katere ste že vi toliko žrtvovali in za katere so dali svoja življenja statine vaših najboljših tovarišev. Naj vam služi kot vzgled slavne brigade na Doléhjskem in Notranjskem, ki so neumorno in neusmiljeno zasledovale in uničevale belo in plavo garde

KOMUNISTI IN KOMUNISTIČNI MLADINCI!

Še bolj povečajte svojo budnost nad agenti plave garde in Gestapa v vrstah osvobodilnega gibanja! RAZKRINKUJTE JIH IN UNIČUJTE ŠE BOLJ SPRETNO IN SMELO KOT DOSLEJ! Na vas je predvsem, da s svojim pogumom, spretnostjo in požrtvovalnostjo onemogočite peklerske račune plave garde, da v Sev. Sloveniji ustvari bazo za borbo proti junaški osvobodilni borbi slovenskega naroda.

SMRT PLAVI GARDI IN VSEM IZDAJALCEM!
SMRT NEMSKIM OKUPATORJEM!

VOLOGA BELE IN PLAVE GARDE !

Nemški in italijanski fašisti, ki so po razpadu Jugoslavije zasedli naše slovenske domovine, so s svojim postopanjem knalu pokazali svoj pravi namen, da nam in prihodnjim generacijam naše zemlje do kraja iskristijo za svoje in razbojniške cilje in slovenski narod uničijo.

Toda slovenski narod je našel v sebi dovolj moči, da se je temu načrtu odločno uprl. Komunistična Partija, ki je vedno najkrajša težnja slovenskih ljudskih množic in jim znala dati pravi organiziran odpor proti okupatorju; pozvala je vse poštene Slovence, neglede na svetovni nazor in vse res slovenske politične skupine, da - združijo svoje napore v obrambo slovenskih življenj in imetij, za svobodno in bodočnost Slovencev in izpolnitev vseh slovenskih narodnih ciljev. Temu pozivu Komunistične Partije so se najprej odzvali zastopniki slovenskih kulturnih delavcev, skupine kmetijskih socialistov in ljudsko krilo "Sokol". Tako je nastala OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA, katere organizacije so se kmalu razširile po vsem slovenskem ozemlju od Marje in Drave do Jačranskega morja. Posebna pozornost se je razmahnila OF, ko je po napadu Hitlerjeve Nemčije na Sovjetsko Zvezo začela organizirati ti proti italijanskim nemškim okupatorjem ter njihovi domačim izdajalskim pomočnikom partizansko vojsko. V OF se je tedaj združilo več političnih skupin. Poštene Slovenci so neglede na svetovni nazor stopili v njene organizacije, zbirali okoli nje vedno širše ljudske množice. Iz poedinih akcij-sprva najhujših, najhujših partizanskih edinic, se je knalu po celi

Sloveniji rasplamtela prava partizanska vojska. TAKO SI JE SLOVENSKI NAROD V (SVOBODILNI FRONTI PRVIČ V SVOJI ZGODOVINI ZGRADIL SVOJE BERBENO VSESLOVENSKO NARODNO ORGANIZACIJO. TAKO SI JE V NEENAKI BORBI PROTI NEMŠKIM IN ITALJANSKIM FASISTOM ZGRADIL V NARODNO-SVOBODILNI VOJSKI IN PARTIZANSKIH ODBEDOV SLOVENIJE SVOJO SLOVENSKO LJUDSKO ARMADO, V KATERI SE PRVIČ V SVOJI ZGODOVINI BORI ZA SVOJO KORIST IN ZA SVOJO SVOBODO. V IZVRŠNEM ODBORU OSVOBODILNE FRONTE PA JE NAŠEL SVOJE PRAVO LJUDSKO VOJSTVO, VZRASLO IZ BORBE IN FREIZKUŠENO V NAJTEŽJIH ČASIH.

Pod takim vodstvom, združeni cvet, in občezani s svojo neuničljivo Narodno-Svobodilno Vojsko si Slovenci nismo samo zagotovili svoj narodni obstoj in omejili ter po nekod preprečili izseljevanje ter uničevanje slovenskih življenj in imetij. S svojo trabo smo si pridobili spoštovanje vsega sveta in mednarodno priznanje naših narodnih zahtev. V lastne roke smo vzeli svojo usodo in si za vse bodočnost zagotovili svobodno življenje v Združeni Sloveniji v okviru demokratske zveze enakopravnih narodov Jugoslavije. Po kapitulaciji Italije je s priključitvijo Primorske Sloveniji in z vspostavo prave slovenske ljudske oblasti, vstala pred vsemi Slovenci slika bodoče svobodne slovenske domovine, v kateri bodo vsi Slovenci zopet združeni in si bodo sami pisali svojo usodo.

Toda v tem pravičnem boju nimamo Slovence nasprotnika samo v italjanskih in nemških fašistih. Nič manj zagrizenega in krutega nasprotnika smo našli v domači slovenski nazadnjaški gospodi iz vrst bivše Koroščeve JRZ in Kramerjeve JNS. Največji industrijski magneti in bančni veljaki kot razni Praprotniki in Avseniki, temni vračnjaki kot Erlih, ki so vedno iskoriščali vernost slovenskega kmeta, da bi obdržali Slovence za večne čase

v tlačeni zastoplosti srednjega veka, karis-
telovski politikanti, razni natlačeni in Zaj-
ci, so tudi v dneh največjega trpljenja slo-
venskega ljudstva in največje nevarnosti za
naš narod, ostali zvesti sami sebi. Cilj te
protiljudske gospode, je bil in bo ostal ved
no isti; Za vsako ceno si zagotoviti oblast
v Sloveniji in s tem močnost nemajnega iz-
koriščanja ljudskih množic ne glede na os-
novne življenjske koristi in sam obstoj slo-
venskega naroda. Tako kot so v Jugoslaviji
dvajset let s pomočjo beograjske čaršije in
v njeni službi bogateli na račun slovenske-
ga ljudstva, so si hoteli tudi po raspadu Ju-
goslavije zagotoviti s pomočjo nemških in
italjanskih okupatorjev in v njihovi službi
neovirano bogatenje v času vojnega dobičkar-
stva in špekulacije. Drugi del te gospode, ki
je v Jugoslaviji s svojo petokolonjsko poli-
tiko utirala pot fašizmu in končno odprla
vrata v Jugoslavijo Hitlerjevim in Mussli-
njevim tolpam, pa je sramotno pobegnil in
pustil ves narod na milost in nemilost nje-
govim tisočletnim sovražnikom. Ta pobegla go-
spoda v Londonu se je nato pod vodstvom Ku-
harja in Krika postavila v službo tistih na-
zadnjaških narodnih močtev, ki ne morejo
živeti brez iskoriščanja malih narodov in
kolonij, da bi si po porazu Nemčije z njih-
vo pomočjo zagotovila znova oblast in čim
bolj nemoteno izkoriščanje ljudskih množic.

Razumljiva je, da je ta reakcionarna gos-
poda gledala v razvoju osvobodilnega gibanja
največjo nevarnost za svojo iskoriščevalsko
politiko, v OF in njenem izvršnem odboru pa
svaje smrtne sovražnike. Ker se je bala raz-
gibanosti slovenskih ljudskih množic in njih
jasne politične zavesti o njihovih narodnih
in socialnih ciljih, je pričela z organizira-
no izdajo rušiti osvobodilno borbo sloven-
skega naroda. S tem namenom so organizirali

v Sloveniji bela garda, ki je uživala vse pod
poro italjanskih okupatorjev. Z njo se je dru-
žil tudi slovenski del četniških talp D. Mitaj
loviča, ki se je kot začetek plave garde orga-
niziral iz vrst nekaterih propadlih ali zapel-
janih oficirjev in podoficirjev bivše jugos-
lovanske vojske in reakcionarjev bivše JNS.
Pod krinko "redne jugoslovanske vojske" so
prikrivali svoje pomoč okupatorju. Toda, ko
jih je moč osvobodilnega gibanja raskrinkala
kot zahrbtno pomagače nemških in italjanskih
fašistov so se združili z belo gardo in tve-
rili skupaj z njo "Melizia volontaria anti
comunista" /prstovcljna protikomunistična
milica/ kot so Italjani uradno nazivali to
izdajalsko oboroženo drhal. To svoje čtkrizo
izdajstvo, so organizatorji bele garde utemel-
jevali z lažmi, da je OF popolnoma komunistič-
na, da je njen glavni namen uničiti vero in
cerkev, vzeti kmetom zemljo itd.

Osvobodilno gibanje pa je kljub temu v
zimi in spomladi zavzemalo vedno širši razmah
tako da je dobilo na Dolenjskem in Notranjs-
kem značaj vsesplošnega upora. Partizanske voj-
ska je uničevala italjanske vojske in izdajal-
ce, slovenske narodne muzice pa so ispolnje-
vale navodila OF in njenega vodstva. Pod pri-
tiskom našega osvobodilnega gibanja in parti-
zanskih čet je okupator zapustil večino ozem-
lja v bivši Ljubljanski pokrajini, tako da je
bil velik del Notranjske in Dolenjske osvobo-
jen.

Tedaj je dala bela garda okupatorju po-
trebno politično in moralno podpora, da se je
s silo 6000 italjanskih in 20000 nemških vo-
jakov oboroženih s tanki, zrakoplovi in arti-
lerijo, vrgel na partizansko vojsko in osvobo-
jenc ozemlje. Do zadnje hiše požgane vasi, iz-
seljene družine, tisoči postreljenih talcev,
desettisoči izgnancev v italjanska taborišča
itd. To je bil plod belogardističnega izdajst-

tva. Na italijanskih bajonetih se je v času italijanske ofenzive razvila oborožena sila bele garde, ki je začela z italijanskim orožjem za hrabro borbo proti lastnemu narodu in njegovim naprednejšim borcem. S pomočjo posebnih - policijskih in morilskih fašističnih divizij se je bela garda ugnezdila v poselnih trgih, mestih in vaseh in jih obdala z žicami in betonskimi bunkerji, da bi se v njih zavarovala pred partizani skupno z italijanskimi tolpami nemoteno vršila nasilja nad Slovenci, onemogočila politično delo aktivistom OF, da bi bile slovenske ljudske množice tako prepričane lažem in prevaram fašistične in belogardistične propagande.

Zmagoslavni pohod Rdeče Armade, ki se je začel z zmago pri Stalingradu, je jasno pokazal, da je poraz Italije in Nemčije neizbežen in s tem tudi neizbežen propad bele garde. Zmagoslavno odbitje 4 in 5 ofenzive od naše hrabre Narodno-osvobodilne vojske in Partizanskih odredov Jugoslavije pod vodstvom tov. Tita je pokazalo, da je ljudska armada narodov Jugoslavije najresnejša vojaška sila v sklopu zavezniških armad v Evropi. In tudi slovenska partizanska vojska, se je po italijanski ofenzivi kmalu preuredila v brigade, prve ednice redne slovenske vojske, ki so s svojimi zmagami nad Italijani /Jelenov žleb, Dob, itd./ in nad belogardističnimi postojankami /Primsko, Ajdovec, Suhor, Pleterje, itd./ dokazale, da njene sile ki jih črpa iz slovenskih ljudskih množic, neprestano hाराščajc in so prouk da bodo Slovenci združeni v OF dosegli vse zastavljene narodne in socialne sile. Politično delo OF, je prodrlo kljub vsemu nasilju, bunkerjem in žičnim oviram v mesta in vasi in same belogardistične in okupatorske postojanke. Množice so se začele odvracati od bele garde. V vrstah bele garde same, se je začel razkroj - vedno nove skupine nasilno nabili-

ziranih in zapeljanih belogardistov so pre-
stopale na stran partizanov.

Slovenska iskriščevalska gospoda, tako
tisti del ki je ostal doma v okupatorski slu-
žbi, kakor tudi hlapci nazadnjaških klik v -
Angliji in Ameriki so uvideli, da bela garda
ni več sredstvo s katerim bi lahko zaustavi-
li vedne močnejši polet osvobodilnega giban-
ja. To so uvideli tudi italjanski okupatorji.
V sporazumu z njimi je slovenska iskriščevalska
gospoda vrgla težišče na Mihajlovičev-
vski, plavogardistični del v beli gardi. Tako
je nastala plava garda, to je slovenski del
Mihajlovičevskih band pod vodstvom Karla Na-
vaka. Tako je predstavljala plava garda novo
sredstvo iste iskriščevalske in protislove-
nske in protiljudske, izdajalske gospode, da
odtrga slovenske ljudske množice od OF. in
osvobodilnega boja. Slepiči so jih začeli, da
ima plava garda "kot redna jugoslovanska vo-
jska generala Mihajloviča" zaslonbo pri An-
gležih, ki bodo po zlomu fašizma pregnali OF
in pomagali begunski jugoslovanski "vladi" v
Londonu, da bo znova zavladala v Jugoslaviji.

Toda ob vse veličastnejših zmagal Rdeče
Armade se je vidno utrjevalo zavezništvo med
Anglijo, Ameriko in Sovjetsko Zvezo in pred
očmi vsega sveta stopnjevala njihova medse-
bojna pomoč. Naši zavezniki so po uspehih -
NOV in PO Jugoslavije v 5 nemški ofenzivi -
poslali svoje vojaške zastopnike na šeluh
z majorjem Jonesom tudi v Glavni štab slove-
nske NOV, priznali našo vojsko kot sestavni
del zavezniških armad, obenem pa so pozvali
po radiu in letakih, ki so jih tresila angle-
ška letala vse Slovence, da se vključijo v -
narodno osvobodilno borbo. Tako je bila ras-
krinkana laž plave garde, "o jugoslovanski
vojski" in pomoči od angleške vlade. Polet
osvobodilnega gibanja se je v Sloveniji še

v naprej vedno bolj dvigal. Končno so še partizanske brigade s svojimi zmagami nad plavogardističnimi tolpmi prisilile plavo gardo, da je vedno bolj odkrito iskala zaščito, pri svojih italjanskih gospodarjih in se končno zatekla v varstvo italjanskih utrjenih postojank. Raskroj se je iz bele garde prenesel v plavo gardo. Tudi iz plave garde je bila iztrgana krinka. Vsem Slovincem je postal jasno, da je plava garda samo nova oblika bele g. in prav tako kot ta v službi okupatorja, prav tako obsojena na pešpad.

Kapitulacija Italije je pomenila tudi popoln zlom belo-plave garde. Narodno-osvobodilna vojska in PO Slovenije so, priznani kot zavezniška vojska, razorožili 6 italjanskih divizij in jih zaplenila vsa njihova ogromna skladišča. Zbegane belo-plavogardistične tolpe, zaničevane od ljudstva in izigrane od Italijanov, so moderne oporožene partizanske oddelnice, razbijale in uničevale. Grčarice najmočnejša plavogardistična postojanka, je padla pod udarci topov, ki jih je Italjanom odvzela naša partizanska vojska, tako kot tudi grašči na Turjak ni mogla kljubovati brezprimernemu junaštvu in najmodernejšemu orožju naše vojske. V kratkih desetih dneh je bila razbita in uničena vojaška sila belo-plave garde. Njeni razbiti ostanki so se predajali partizanski vojski. Nepoboljšljivi zločinci, pa so pred strelom ljudske sodbe zbežali pod zaščito najbolj zagrizenega sovražnika Slovencev-kryniškega-nemskega okupatorja. TAKO SE JE POKAZALO, DA BELLO-PLAVA GARDA NIKOLI NI IZRAŽALA TEŽENJ SLOVENSKEGA LJUDSTVA, IN DA JE, ZGRAJENA NA OKUPATORSKIH BAJONETIH, MOGLA OBSTAJATI LE POD NJIHOVO ZAŠČITO.

Beg belo-plave garde pod nemško zaščito, kjer se je prelevila v Rupnikove "domobrance" v času ko se je vse slovensko ljudstvo osvobodjene Slovenije z navdušenjem odzival mobi-

lizaciji in stavilo največje napore, da kolikor je mogoče odloži od toliko preiskušanih krajev še breme okupacije nemških krvnikov, ko se je ob nepopisnem navdušenju slovenska Primorska po težkih 20 letih zneva vključila v svojo slovensko domovino, v času ko so se vračali tisoči slovenskih izgnancev iz italijanskih koncentracijskih taborišč, kamor jih je spravilo belo-plavogardistično izdejstvo, in odkoder jih je rešila požrtvovalnost slovenskih partizancev, v času končno, ko je vodstvo OF. v težnji, da združi vse Slovence v za dnji odločilni napor, da se pobije fašistična zver do kraja, pokazala največjo prizanašljivost - napram belo-plavogardističnim nasprotnikom - beg belo-plave garde v tem času, je povzročil, beg belo-plave garde pod nemško zaščito na osvobajenem ozemlju Slovenije končno veljavno izločanje belo-plavogardističnih izvrškov iz slovenske narodne skupnosti. Kdo naj bi še verjel izdajalcem, - da so stopili v boj proti lastnemu ljudstvu ob strani hitlerjevskih krvnikov zaradi obrambe vere in cerkve, ko je znano vsen, da je ravno Hitler in samo on v Evropi preganjal cerkve, da je ravno on pregnal iz Gorenjske in Štajerske vse duhovnike in jih izpostavil po zaporih in taboriščih najbolj nesramnemu zasramovanju. Kdo naj bi jim še verjel, da se berijo v hitlerjevskih požigalskih in roparskih tolpah za srečno - Slovenijo in Jugoslavijo, ko so ravno te tolpe uničile in še uničujejo tisoče slovenskih življenj, ko je ravno Hitler izvršil izseljevanje celih slovenskih pokrajin, jih preselil z silo in razbil domače ognjišče tisočem slovenskih družin. Kdo naj bi še verjel sploh še kako njihovi besedi ali obljubi, ko je jasno, da so se povežali na življenje in smrt z na smrt obsodjenimi nemškimi razbojniki in upajo tako kakor ti na pomoč samo od strani tistih zagrizenih mednarodnih nasprotnikov svoje

bode malih naredov in boljše bodočnosti, ki danes zavlačujejo z druge fronte in odlagajo tako dan, ko bomo tudi mi Slovenci v miru zaživeli na svojih domovih.

Vsi Slovenci, ki so imeli količkaj prilike da so se vsaj nekoliko seznanili z belc-plavc garde so se od nje z gnusom obrnili. Pri svobodnih volitvah za zbor narodnih odposlancev, naj bolj pa na zboru samem je našlo to raspoloženje ljudskih množic svoj najbolj točen izraz. Veliki proces proti belc-plavogardističnim izdajcem v Kočevju je vsaj nekoliko odkril grozodejstva, ki so jih skrivali pod plaščem boja proti komunizmu. Pokazal je globok moralni zločin zagriženih krvnikov, ki so spoznali vse gnusobc svojega izdajstva in zločinov v tujčevi službi. /Npr. Strnisa./ In še enkrat je pred vsem svetom vstala zločinska vloga Kuharjev, Krekvc in drugih begunskih organizatorjev belc-plave garde. Obsodba, ki je izreklo sodišče, je bila izraz volje ljudstva, ki terja, da dobijo ukupatorji in njihovi hlapci za svoje zločinezasluženo kazen.

Tako je bilo na Dolenskem, Notranjskem in Primorskem, kjer udarci partizanskih edinic in delo aktivistov OF tolkli vstrajno in neumorno ukupatorja in ga dotolkli z njegovimi domačini hlapci vred, belc plava garda raskrinkana in onemogočena. Osramočeni in potlačeni ukupatorski hlapci so tedaj prenesli težišče svojega zločinskega, protislovenskega delovanja na Štajersko, Koroško in Gorenjsko. Upajo namreč, da bodo tu pod zaščito zverskega terorja Gestapa izkoristili začastajanje osvobodilnega gibanja v teh slovenskih pokrajinah in nepočudenost ljudskih množic in si tako ustvarili predlogo za borbo proti slovenskemu narodu, da mu v korist temnih mednarodnih ljudskih sil iztrgajo iz rok odklanjanje o lastni usodi, zagotovo vije oblast izkoriščevalski gospod in cvekevečije izkoriščanje slovenskih ljudskih množic in njih suženjstvo tujim imperialistom.

DOKUMENTI

Da bo slika o vlogi in razkroju plave garde v bivši ljubljanski pokrajini jasna tudi Slovencem na Stajerskem, smo ponatisnili sledeče članke, dokumente in govore.

NAMESTO UVODA...

Ponatis iz brošure "Dokumenti" o plavogardističnem narodnem izdajstvu.

Konec julija so edinice naše narodno osvobodilne vojske zajele in razorožile v Družinski vasi pri Beli Cerkvi skupno 17 plavogardistov. Med ujetimi so bili trije stari za grizeni izdajalci. Širaj Alojzij, Stanovnik Jože in Jakoš Jože, vsi obremenjeni z zločini - proti slovenskemu narodu in novi Jugoslaviji, proti borcem NOV in PO. Slovenije, ter proti aktivistom OF. Bili so člani telesne garde na jorja Karla Novaka. Drugih šest bilo članov čeetniške organizacije v Ljubljani. Zadnjih osem je pravkar prišlo med plave iz belogardistične postojanke Otočac pri Novem mestu. Teh osem so naše edinice po razorožitvi takoj spustile domov.

Pri zajetih plavogardistih je bilo najdeno za plavo gardo in njenega komandanta, majorja Karla Novaka sila obremenilno gradivo, ki ga objavljamo v tej brošuri skupaj z zapisni

ki o zaslišanju pridržanih plavogardistov. Hkrati objavljeno pismo, ki ga je Mihajlovičev "politični delegat" za Dalmacijo, Liko, zapadno Bosno in Slovenijo Jevdjević pisal Mihajlovičevemu komandantu za isto področje polkovniku Acimoviču. To pismo so zaplenile hrvatske edinice NOV in POJ obenem s kopico drugega, za narodnega izdajalca Mihajloviča in njegove "agente" strahotno obremenilnega gradiva, ki ga bomo duplicirali v naslednji številki "DOKUMENTOV".

Iz teh izjav in zaseženih listin brez dvoma izhajajo ^{za} zavedne in politično razgledane Slovence že ob prvem pojavu plave garde naslednja jasna dejstva:

1. Da je plava garda nadaljevanje izdajalske, sečnega in razpadajoče bele garde.

2. Da plava garda prav tako kot bela garda sodeluje z okupatorji, ki jo zalagajo z orožjem, hrano in obleko, ji dovoljujejo svobodno gibanje po pokrajini in so ji določili celo svobodno zono med levim bregom Krke ob Novem mestu in med nemško mejo.

3. Da stoji na čelu plavi gardi do sedaj komandant bele garde major Karel Novak, ki ima v plavi gardi psevdonim "stric".

4. Da tvori jedro plave garde, telesnega rda "strica" Novaka Karla, izdajalca takega kova, kot je bil Siraj Alojz, in najbolj zaigrizeni in zakrknjeni belogardistični krvniki, kakršna sta bila Jakoš Jože in Stanovnik Jože.

5. Da major Karel Novak in njegovi agenti Koprivica, Strniša ter podobni zavajajo zaostale in kratkovidne ljudi v plavo gardo z obljubami, da se bo plava garda borila proti okupatorju in da v boju z okupatorjem že sodeluje z partizani.

6. Da je belogardistično in plavogardistično vodstvo narodnega izdajstva v izrazitem razkroju in da majorja Karla Novaka so

vražijo celo njegovi najozžji sodelavci.

7. Da je mašor Karel Novak vreden vajenec svojega "velikega mojstra" narodnega izdajalca Draža Mihajlovića.

Strahoten je moralni padec Novaka in njegovih "častnikov". Iz bivših oficirjev so se izrodili narodne izdajalce, v valpe naših narodnih sovražnikov. Belice so prvič pljunili na svojo oficirsko in patrijotično čast, se pogreznejo globlje in globlje v močvirje izdajalstva, neznačajnosti in cinizma. Ker so zmage protifašističnih sil na velikih frontah in na naših domačih bojiščih izpodnesle tla izdajalski beli gardi, so si poiskali novo firmo "plava garda". Kar se tiče sodelovanja z o kupatorji, ni plava garda niti za drobtinico boljša od bele; proti svojemu narodu se na strah ni njegovih sovražnikov bori prav tako, kakor se je borila in se še bori bela garda.

Kar se tiče odkritosti v izpovedovanju svojih namenov, pa so plavi vsekakor še slabši od "belih": beli izdajalci so svoje izdajstvo vsaj odkrito priznavali in ga tudi skušali opravičevati, medtem ko bi rada plava so drga na kar najbolj ciničen način slepila na roč z nacionalnimi gesli, ki jih v svoji praksi sleherni dan tepta in izdaja v družbi z o kupatorji.

Žalostna je pot in žalosten bo konec Novaka ter njegovih "oficirjev". Človeka kar strese ob misli, da so ti ljudje nekoč prisegli svoji DOMOVINI. Na srečo je vedno več tistih oficirjev bivše jugoslovanske armade, ki lahko rečejo: do kraja smo spregledali izdajstvo, popolno moralno pokvarjenost in satanski cinizem Novaka in njegovih, pridružili smo se svojemu narodu, svoji narodno osvobodilni vojski, ki druži vse, kar je bilo velikega, plemenitega, herojskega. v naši preteklosti z junaško, epično sedanjostjo "svobodno bodočnostjo".

H koncu naj poudarim, da rodi primer mladega, toča kruto zapeljanega artilerijskega podporočnika Zaplotnika poslednji opomin vsem omlajčevim in zavedenim. Ob pravem času naj zapuste izdajalce, ob pravem času naj gredo v vrste NOV in PO v borbo za DOMOVINO, kamor jih poziva njihova nacionalna dolžnost in oficirska čast.

General:
JAKOB AVSIC,
namestnik komandanta NOV in POS

P R I P O M E B E K
O B J A V L J E N I E D O K U M E N T O M.

PODATKI iz brošure: Dokumenti o plavogardističnem narodnem izdajstvu. Izdalo Glavno poveljstvo NOV in POS.

Dnevnik Jakoša Joška. (Uleji dokument XV.)

Razčlenimo sedaj nekoliko podatke, ki jih vsebuje ta dnevnik.

Posamezna razdobja Jakošove izdajalske boje proti osvobodilnemu gibanju slovenskega naroda smo to pojasnil že v vezi z njegovim zasliševanjem. Jakoš Joško je bil le orodje, razberemo iz njegovega dnevnika, kdo so bili njegovi vodniki. Najprej je tolpo, ki ji je pripadal Jakoš, obiskoval samo namestnik majorja Novaka, mornariški oficir Janko Debeljak, v dnevniku nazvan komandant Janko. Komandant major Novak nastopi šele junija 1942., torej tik pred začetkom italijanske ofenzive proti partizanom. Do te ofenzive sega doba prve "ilegale" plavih, ki so se nato prelevili v pravo verne bele s tem, da so se "legalizirali" ter pričeli javno prejemati orožje od Italijanov. Nastopilo je torej drugo razdobje plavih, samo razdobje odkritega belogardizma. Temu razdobju sledi po podatkih po dnevniku od 28. junija dejansko pa še od začetka junija 1943. - doba druge "ilegale".

Tako kruto so bili prevarani vsi, ki so ob tej drugi "ilegali" mislili, da bodo šli reš v borbo proti okupatorju. Že iz dnevnika, justificiranega Jakoša izhaja, kako kratkotrajna je bila ta igra majorja Novaka in njegovih pandurjev in kako slabo se je dvojna izdajalska vloga majorju Novaku samemu posrečila.

Kaj so opazili oboroženi Novakovi zapeljanci v njegovih plavih odredih prav kmalu ?

Plava garda nemoteno maršira po cestah po okolici Ljubljane, od Zaplane na Vrhniko čez podpeč ob Ljubljani tja do Iške vasi pod Krimom. Pred odredom se vozi osebni avto s plavimi veljaki iz Ljubljane in bloki se odpirajo po izmenjavi nekaj besed z italjansko stražo. To urejata za plave znana ljubljenska izdajalca, oba pajdaša justificiranega izdajalca industrijca Avgusta Fraprotnika, že omenjeni dr. Zajc in Ris-Žitnik Rudolf, klepar iz Ambroževega trga v Ljubljani. Čudna "ilegala" to in to je šele začetek!

Komaj se "odred" nastani v požgani Iški vasi, že se pripodita sredi med njegovo moštvo dva italjanska oficirja na motorju in kakke pol ure živahno razpravljata s komandantom Borutom, jugoslovanskim majorjem Koprivico. Ta nerodnost okupatorjev in lastnega vodstva je razbesnila celo zvestega oprodo Jakoša, ki da je v svojem dnevniku duška svoji nejevolji z izjavo: da je bil ves divji. Isti dogodek popisuje tudi Sirej v svoji izpovedbi. (glej dokument 1.) On še pove, da se je dvakrat teden sko vozil v taborišče sam komandant Novak vedno v limuzini ali v spremstvu Risa ali dr. Zajca.

Vsega tega je bilo bistrejšim zapeljancem med plavimi kmalu dovolj. Dne 19. julija dezertirajo prvi štirje oficirji, štirje pa zahtevajo odpust domov. Dne 22. julija zahteva jo isto pred Novakom nadaljni štirje oficirji. Plava barka je začela hitro toniti in najbolj razboriti so jo začeli še pravočasno zapuščati. Drugi zopet so zahtevali od Novaka samega pojasnil in so mu stavljali konkretna vprašanja. (Primerjaš dokument 1.)

Komandant odreda Borut, prav Koprivica-ne drži rok križem. Kot star žandar in vestni sluga svojih gospodarjev pošlje v Ljubljano za ubeglih oficirji provokatorja, da doseže vzroke in povod dezertacijam.

Poročilo, ki ga prinesa pravokator nazaj v taborišče, je za Boruta in preostale prazno. Neznani izveščitelj ga pošilja tudi komandantu samemu obenem s poročilom o njegovem učinku na one, ki so ga v taborišču slišali. Objavlja mo to poročilo kot dokument 16. v originalu.

Iz njega razberemo dvoje: izdajalsko vlogo jugoslovanskega oficirja kapetana Ilovara ki je dosleden v svoji zvesti službi okupatorju. Najprej je z vednostjo vodstva Mihajlovičevcev, sedanjih plavih, izdajal in predajal borce OE okupatorskim oblastem. Nato je šel prostovoljno v internacijo v Gonars. ter tam vohunil med svojimi stanovalnimi tovariši za okupatorja. Kakor izhaja iz dokumenta 16. je uspešno na tem poslu tudi sedaj, ko je zopet na svobodi.

Drugo pa razberemo iz tega poslednjega dokumenta, ki ga objavljamo v tej zanimivi in dragoceni zbirki je dejstvo, da je plava garža prav tako v stanju razkroja in raspada, kakor njena prednica bela garda.

PISMO JEVDJEVIĆA. (glej dokument XVII.)

To pismo, ki so ga hrvatske edinice zaplenile hkrati z drugim obremenilnim materijalom je značilno v naslednjih pogledih:

1. S svoje strani potrjuje ostale zaplenjene in objavljene dokumente.
2. Dokazuje, da je Novak le člen v verigi narodnega izdajstva, ki mu v celoti načeljuje Draža Mihajlovič "vojni minister" ubežniške jugoslovanske vlade" v Londonu.
3. Izpričuje, kako slaboten je Novakov vpliv v Sloveniji.
4. Dokazuje, da laže Novak tudi svojim "predpostavljenim"; izgledati hoče pomembnejši in vplivnejši. Novaku je namreč uspelo prešlepiti tako izvrženega narodnega izdajalca, spletkarja, kakršen je propalica Jevdjević, da

ima z slovenskimi partizani "pakt o nenapada
nju". O tem paktu je Novak natvezil Jevdjeviću
pač samo zaradi tega, da bi mu dokazal, kako da
leč segajo njegove zveze. O svojih "zvezah" pa
se mora Novak lagati tako "podrejenim", kakor
"predpostavljenim", kajti njegov stolček se tu
či med njegovo izdajalsko bratovščino sumlji-
vo maje.

Dr. Vito Krajger, major,
načelnik obveščevalnega oddelka
pri Glavnem štabu NOV in PO Slovenije

IZJAVA BOGDANA ZAPLOTNIKA

TOVARIŠI OFICIRJI IN ČEPNIKI!

Že nekaj časa se nahajam v narodno osvobodilni partizanski vojski, kamor me je privedlo srečno naključje.

Mislili ste, da sem mrtev, toda dogodilo se mi je ravno nasprotno. Obudil sem se od mrtvih, odprl sem oči in spregledal vso niskotnost - protipartizanske propagande in razne lažnjive pravljice, ki jih širijo in propagirajo četniški voditelji o "ideologiji" v borbi proti okupatorju zaveliko Slovenijo v močno Jugoslavijo.

Tovariši! Tisti od nas, ki gre z roko v v roko z okupatorjem, ki išče zaslonbe v njegovih bunkerjih in nesto njega vrši stražo, tisti, ki sprejme od njega hrano in denar, nemre biti pravi sin slovenske zemlje in zaveden - Jugoslovan. Vsakemu mora biti pod častjo, posebno pa aktivnim oficirju, ki je bil šolan in vzgojen za borbo proti sovražniku, vzgojen v visokem nacionalnem duhu, da podaja roke krvni kom našega naroda.

Tovariši! izprelejte, streznite se kajti zadnja ura bijo, približuje se tisti toliko pričakovani čas naše osvete in osvobojenja!

Pozivam vas, kakor tudi vsi ostali aktivni oficirji, ki smo na svojih mestih edino prave osvobodilne vojske, na branik domovine! Spomnite se svoje svete oficirske dolžnosti, o kateri smo tolikokrat govorili. Še je čas! Stopite med nas v narodno osvobodilno vojsko kot tovariši in pravih borcev, za našo svobodo

Smrt fašizmu-svoboda narodu!

Na položaju, dne 12. avgusta 1943.

Zaplotnik Bogdan
akt. art. ppor. biv. jugosl. vojske

ZBOR ODPOSILANCEV SLOVENSKEGA NARODA.

1. Iz govora tov. Kidriča, sekretarja Izvršnega Odbora Osvobodilne Fronte slovenskega naroda.

"Na tem mestu moram spregovoriti o beli gardi.

Začetkoma so ti izdajalci pričeli z očitno, da takojšna oborožena akcija uničuje naš narod. Ko so pozneje uvideli, da jim narod ne sledi, so začeli z odkritimi denuncijacijami. Kasneje, ko nas je že tolkila silovita italijanska ofenziva, so v orožjem nastopili protilas tnemu narodu.

Tovariši! Zanimati nas mora, kaj je vzrok da so ti ljudje in krogi padli tako globoko, kaj je vzrok, da so postali narodni izdajalci, kaj je vzrok, da so na strani okupatorja dvignili puško proti lastnemu narodu. Vzrok tega, tovariši in tovarišice, smo danes že nekajkrat ugotovili. En sam je temu vzrok. Ta vzrok je njihov strah pred ljudsko demokracijo, njihov strah pred ljudskimi množicami. Iz strahu pred lastnim ljudstvom so postali izdajalci lastnega naroda. (Dolgotrajno pritrjevanje in vzklikanje proti izdajalcem.) Proti-ljudska akcija, ki je aprila 1941 razglasila svojo nesposobnost, da vodi narodno usodo, se je izrodila iz strahu pred lastnim ljudstvom v izrazito agenturo zunanjega sovražnika slovenskega naroda.

Spregovorimo še o vlogi takojmenovane "sredine". Našli so se ljudje, ki bi bili radi ostali sredinci (klici: špekulanti so! Burno pritrjevanje.) Tako je, tipični špekulanti so to. V bistvu pa je za njih značilno tisto, kar je značilno za belo gardo. Strah jih je pred ljudskimi množicami. Če se ti gospodje ne bi bali ljudskih množic in demokratičnih pravic slo-

venskega ljudstva, bi se morali kot sinovi
svojega naroda že davno odločiti za borbo
proti okupatorju.

V borbi na življenje in smrt, kakršno vodi slovenski narod proti okupatorju, ne more biti in tudi ni sredine. Ali si na strani naroda, se pravi na strani Osvobodilne Fronte, ali pa si na strani okupatorja. (Dolgotrajno, viharno pritrjevanje.)

Tovariši in tovarišice! Spričo sijajnih zmag Rdeče Armade in spričo poraza Italije v Afriki in Sredozemlju je začela bela gardata ko na zunaj kakor na znotraj izgubljeni tla pod nogami. Naravno je bilo, da so morali začeti belogardistični voditelji iskati novih temeljev za svojo proti-narodno in proti-ljudsko delo. Po skusiti so morali, kako bi se izvili iz ogalnega položaja, v katerem so se znašli zaradi svojega izdajstva. Tak po skus predstavlja plava garda, ki ni pomenila in ne pomeni prav nič drugega kakor predsedanje iz razkrinkanih belogardističnih pozicij na nekoliko bolj zakrinkane plavogardistične pozicije. (Stevilni klici: "Smrt izdajalcem! Ploskanje.") Plava garda ni nič drugega, kakor nadaljevanje bele garde - z razliko, da tvorijo jedro plave garde najbolj zagrizeni Mihajlovičevi oficirji. (Korita jim diše! Smeh po vsej dvorani.) Popolna istovetnost belogardističnih in plavogardističnih teženj se je pokazala po kapitulaciji Italije in sijajnih zmag narodno-osvobodilne vojske. Tako belogardisti kakor plavogardisti so se pridružili Nemcem. Tako prvi kakor drugi so si prišili na rokav hakenkreuz (kljukasti križ) v belém krogu. Kaj pomenijo plava garda in četniki, lahko nazorno vidijo naši tovariši v Ljubljani, kjer so sijo Mihajlovičevi četniki šajkačo in jugoslovanski državni znak na rokavu pa hakenkreuz (Red klici: "Fuj izdajalci!" "Strik za vrat!" burno vzklikanje proti izdajalcem.)

Stvari gredo seveda svojo pot. Bela in plava garda, ki sta dvignili orožje proti lastnemu narodu v borbi proti demokratičnim pravicam ljudskih množic svojega naroda, sta moralni sprejeti komando generala Rupnika, ki so ga postavili Nemci. (Vskliki: Smrt izdajalcu Rupniku! Burno vsklikanje proti Rupniku.) Danes so vsi narodni izdajalci združeni na najogabnejši hkrati pa najbolj odkritih pozicijah nam reč pod komando generala Rupnika. In kdo je Rupnik? Rupnik je bivši jugoslovanski general bivše jugoslovanske vojske, ki je prodal že pred aprilskim raspadom 1941 let. vse obrambne načrte jugoslovanske armade bodočim okupatorjem. (Vs. likanje proti Rupniku: Prva kroglja izdajalcu! Kroglja za Rupnika! Strel!) Da omogoči povratek v naročje svojega naroda vsem, ki so bodisi zašli, bodisi prisiljeni v belo gar do je OF po kapitulaciji Italije in po osvoboditvi slovenskega ozemlja pokazala presenetljivo velikodušnost. Toda prav nič ne pomaga izdajalcem. Čeprav jim je OF izkazala velikodušnost, so izdajalci danes zopet začeli rovariti na osvobojenih slovenskih tleh. (Med klici: Strel! Do zadnjega pobiti! Smrt!) Prepričan sem, da govorim iz srec vsega našega Zbora, če povdarim, da mora biti velikodušnosti in popustljivosti konec. (Burno in dolgotrajno oddra vanje. Klici: Stornirati amnestije! Smrt izdajalcem! Nobenega popušcanja več!)

Tovariši in tovarišice! Kdor danes po vsem, kar se je zgodilo, ni prenehal delovati, proti lastnemu narodu in njegovemu osvobodilnemu gibanju v teh vojaških okoliščinah, ne za služi življenja! (Klici: Tako je! Burno pritrje vanje.)

tem v zvezi se želim dotakniti tudi vprašanja duhovščine. Poznate očitke bele in plave garde, da je OF protiversko gibanje. (Klici od vseh strani: To je laž!) Pristnost duhovnika tov. dr. Metoda Mikuža na našem zboru

(burne in dolgotrajne ovacije dr. Mikžu in ploskanje), prisotnost tov. duhovnika Škerlja iz Primorja (ploskanje in dolgotrajne ovacije duhovniku Škerlju, delegatu iz Primorja).

Predsednik Zbora odposlancev slovenskega naroda tov. Bogdan Osolnik. Predlagam tov. Mikžu v delovni prizidijum (Zbor sprejme predlog z burnim odbravanjem. Dr. Mikž Metod priđe v prizidijum.)

K i d r i č : ... prisotnost duhovnika, tov. župnika Lampreta v XIV. diviziji naše vojske in prisotnost pravoslavnega duhovnika - tov. prote Zečaviča v častnem prizidijumu našega Zbora - vse to nazorno razkrinkuje podlo belogardistično laž. Vsak duhovnik, ki gre s svojim narodom, je v naših vrstah dobrodošel in prijateljsko sprejet. Prav tako, kakor to dejstvo iskreno poudarjam, prav tako pa hkrati iskreno izpovedujem, da narodnih izdajalcev tudi črna suknja ne more ščititi in jih ne bo ščitila. Naj si zapomnijo to vsi, ki cerkev in vero iskoriščajo za borbo proti narodu. (Med klici: In pa spreminjajo cerkev v bunkarje! Ploskanje.) ...

Se nekoliko besed k vprašanju bojaznjava ko imenovanik boljših slojev in hujkanja bele garde v tem pogledu. Tovariši, OF nima v programu ničesar, kar bi v današnjem času posegalo v tako imenovano zasebno lastnino. OF v tem pogledu tudi dejansko ni storila nič. Vsi poznate, - kar se tega tiče - izjavo tov. Ribarja in tov. Tita. Tako imenovanim boljšim slojem se torej ni treba ničesar bati, če ne bodo šli iz strahu pred ljudskimi množicami in njihovimi demokratičnimi pravicami proti lastnemu narodu. (Odobravanje). Tako se glasi naš odgovor, kar se tiče vprašanja tako imenovanih boljših slojev in pa hujskarije, ki jo v tem pogledu podvzema bela garda. "

2. Govor tov. IVANČIČEVE.

Ne morem si kaj, da tudi jaz ne podam par stavkov. Moža sem izgubila v prvi svetovni vojni. Pustil mi je devet nepreskrbljenih otrok. S tropljenjem in muko sem jih spravila, da so zrastli v zveste državljane, zveste podanike slovenske domovine. 29. julija 1942. pa se je izvršil nad njimi zločin. Štiri sinove so mi okupatorji pobili. In ko bi jih bili samo vsaj ustrešili. Mučili so jih, odrezali so jim roke, porezali so jim nosove, tako so jih izmalčili, daniso bili podobni človeškemu telesom. To so dokazi, kaj so storili naši izdajalci, kaj so storili naši okupatorji. Ne morem si drugega, kakor da predlagam tem ljudem ne smrt ampak pečat za vse življenje. Naj bo pečat za vse življenje, kajti smrt je predobra in prehitra. (Splošno vsklikanje: tako je!) Razumeli me boste, s takšno tugo sem spremljala štiri rakve. Razumeli me boste, da sem zato prenesla ker sem vedela, da sem dala svoje otroke v dar do movini, za osvoboditev slovenskega naroda. (Vi harne ovacije. Vsi navzoči spontano vstanejo, in poslušajo ves nadaljnji govor do konca stoje. Klici: Slava našim žrtvam! Živele slovenske partizanske matere! Klic: Narod s takimi materami ne more propasti!) Povem svetu in vsem našim rodom, da za svobodo domovine ni prevelika nobena žrtev. (Viharno in dolgotrajno ploskanje. Sinovi in hčere Slovenije, pojdite z veseljem na klic naše domovine. Kaj boste pustili brez naščevanja kri, ki se je po nedolžnem prelila? Ali hočete pustiti, da nam naši sovražniki, tujci uničijo še to, kar nam je hudo nobilno? Lah se zapusti? Vsi in vse žrtvujejo do popolne svobode naše noči, da bo naša domovina čista, da ostane čista. Krivci pa, ki so tako daleč pripeljali, da je toliko žrtev, naj se kaznujejo! Slava tem, ki so prelili kri za našo svobodno slovensko domovino! (Dolgotrajno ploskanje, ki se je počasi polegalo.)

I Z J A V A

belogardističnih duhovnikov in bogoslovcev

Dne 19. septembra 1943. je padla zadnja belogardistična trdnjava Turjak. To je bilo brez dvoma eno največjih vojaških dejanj naših hrabrih in požrtvovalnih partizanov. V Turjaški grad so se zatekli pred enotami naše NOV najzagrizenejši belogardistični voditelji in oboroženci iz notranjskih in dolenskih postojank. Med ujetniki se nahaja tudi 26 duhovnikov in bogoslovcev. Ti so ob priliki zaslišanja podali naslednjo izjavo:

Podpisani duhovniki in bogoslovci ljubljanske škofije, zajeti od NOV in FOJ dne 21. (pravilno 19.) septembra 1943. v utrjeni postojanki plave garde, v gradu Turjaku, podajamo prostovoljno in brez vsakega pritiska sledečo

I Z J A V O:

Danes spoznavamo, po kaki izdajalski poti smo sami hodili, in tako smo s svojim slabim vzgledom zavajali na pot narodnega izdajstva nepoučeno kmečko ljudstvo in katoliško mladiščino. Bila je to pot narodnega izdajstva in odkrita podpora tujim okupatorjem slovenske zemlje.

Danes, ko vodstvo bele in plave garde v nadaljevanju svoje izdajalske politike v Ljubljani oborožujeta z nemško vednostjo in pomočjo zadne ostanke razbitih belogardističnih in plavogardističnih tolp, da z nemškim orožjem v roki tvegata v poslednji poskus iztrgati slovenskemu ljudstvu njegovo novo narodno oblast, spoznavamo dvoje:

da je bila lažna naša trditev, da je bela in plava garda na slovenskem ščitila vero in

slovenske domove, ker se danes vodstvo cele in plave garde družijo z nemškimi nacionalsocializmom, ki že nad deset let preganja vero in katoliške duhovnike v Nemčiji, ki je pred dve na letoma izgnal iz slovenske Stajerske in Gorenjske vse slovenske duhovnike in razselil na deset tisoče slovenskih kmečkih domov široma Nemčije in Balkana:

da slovenska OF ni protiverska in brezbožna organizacija, kar sta v svoji letni propagandi trdili in širili bela in plava garda, ker nam kljub naši izdajalski preteklosti daje OF danes priliko, da kot duhovniki še vedno dalje vršimo svoja verska opravila in službo na Slovenskem.

Z A T O S E Z A V E Z U J E M O:

da ne bomo z ničemer več v svojem ravnanju ne z besedo, ne z dejanji šlobovali osvobodilni stvari slovenskega naroda in njegovi edini pravi narodni oblasti na Slovenskem, Osvobodilni Fronti:

da ne bomo nikdar več svojih verskih opravil (prižnice in spovednice) in duhovniškega poklica spleh izrabljali v politične in protinarodne svrhe, in da se bomo v izvrševanju svojega poklica omejevali zgolj na vestno vršenje verskih dolžnosti, ki nam jih nalaga:

da se bomo s takim svojim zadržanjem v bodoče izkazali vredni velihodušnosti, ki nam jo s sedanjim postopkom nasproti nam iskazuje slovenska narodna oblast OF.

Tako nam Bog pomagaj!

V svobodni Sloveniji, dne 23. septembra 1943.

---0---

Malovrh Franc, kaplan, Ljubljana,
Lavrih Ivan, kaplan, Dobro polje,
Jančar Franc, bogoslovec, Cesta,
Starc Francež, bogoslovec, Velike Lašče,

Polda Tone, kaplan, Dobro polje,
Bukovac J.k. Podpeč, Dobro polje,
Jakob Franc, bogoslovec, Zdenska vas,
Goršek Zvonimir, bogoslovec, Muljava,
Pogačar Andrej, bogoslovec, Čušperk,
Mrvar Janez, bogoslovec, Zuzenberg,
Potočnik Leopold, Zdenska vas,
Medved Janez, bogoslovec, Cesta,
Mavc Janko, duhovnik, Ig,
Mavsar K, Bogoslovec, Zdenska vas,
Zagar Alojzij, bogoslovec, Cesta,
Fekolj Ivan, bogoslovec, Hrtmanja vas,
Repas Rudolf, bog., Videm-Dobrepole,
Veseljak Jože, bogoslovec,
Zagoršek Franc, bogoslovec, Zdenska vas,
Vidic Franc, bogoslovec, Velika Račna,
Pečovnik Karel, Videm,
Volk Ivan, bogoslovec, Ribnica,
Pezdiček Franc, bogoslovec, Dolenja vas,
Zanbrovič Avgust, bogoslovec, Cesta.

enega vodilnih plavogardističnih voditeljev

V začetku septembra 1943. so oddelki naše hrabre narodno-osvobodilne vojske po srditem boju zavzele utrjene postojanke plavogardističnih tolp v Črčaricah in s tem zadale vojski Praže Mihajlovića na Slovenskem smerten udarec. Ob tej priliki so naši hrabri partizani zajeli preko 130 plavogardističnih oficirjev in vojakov.

Med njimi se nahaja Marjan I. Strniša, bivši žandarmerijski poručnik, ki je bil eden glavnih organizatorjev in vodilnih oficirjev v plavogardističnih vrstah. Ta je podal v zaporu naslednjo

i z j a v o.

Smatram za svojo narodno in oficirsko dolžnost izjaviti, da je bila in da je pot NOVJ ter OF v celoti pravilna, za slovenski narod in za Jugoslavijo edina rešilna, medtem ko je bila pot, ki smo jo podvzeli mi, nepravilna, slovenskemu narodu in Jugoslaviji škodljiva, koristna pa okupatorju in torej izdajalska.

Tradicija in pa dejstvo, da se nisem od vsega začetka z vsem srcem predal OF in njeni veliki stvari osvoboditve ter združitve slovenskega naroda, stvari velike, osvobodilne, demokratične Jugoslavije, sta me zaveli, da sem po logiki dogajanja in razvoja prilik v Sloveniji padel vse globlje na stran potčepprav sem osebno vdan svojemu narodu in domovini.

Kot mož, kot oficir, kot človek, ki dam svojo čast, smatram za potrebno izpovedati ta svoja spoznanja neglede ba vprašanje, ali me bo slovenska narodna justica pustila pri življenju ali ne.

H koncu smatram še za svojo prav posebno dolžnost, da pozovem zlasti mlade zavedne to

variše, naj se brez pridržka priključijo v na
rodno-osvobodilno borbo, ki jo vodita NOVJ in
OF, ter naj tako popravijo s svojimi mladimi
silami, kar smo proti narodu in domovini ma-
sivno in marsikje v zablodah -zagrešili mi.

Izjavo sem podpisal iskreno in brez vsa-
kega pritiska.

Dne 10. septembra 1943.

Marjan T. Strniša, l.r.
žandarmerijski poroč.

Razvoj
bele in plave
garde
na
štajerskem
in
njena vloga

Hitlerjevska reparaska oblast si je že pred razpadom Jugoslavije utirala pot v Stajersko z načrtnim gospodarskim prodiranjem in s prav tako načrtno propagando, ki je spretno izkoriščala nekatere socialne in gospodarske posebnosti na Stajerskem. Ko je bila Stajerska ob razpadu Jugoslavije nasilno odtrgana od ostale Slovenije, je nastal tako v njej precej drugačen politični položaj kot v drugih slovenskih pokrajinah. Zato se je razvoj bele-plave garde prav tako kakor splošnega političnega položaja na Stajerskem v marsičem razlikoval od razvoja drugod v Sloveniji.

Prvič se kaže razlika v tem, da skoraj ne moremo govoriti o organiziranem delovanju bele garde na Stajerskem, ampak samo o poedinah takih po skusih.

Drugič pa v tem, da se je nemški okupator poslužil samo plave oblike zločinskih deloplavkih izdajalcev, in to šele po kapitulaciji Italije, torej v času pred svojim neposrednim propadom in ko je tudi plava garda že doživela na Dolenjskem in Notranjskem svoj popoln politični in vojaški zlom.

Glavni vzrok tej razliki leži brez dvoma v tem, da je Hitlerjevemu nacionalsocializmu glavno sredstvo vladanja naslanjanje na lastno silo, s katero skuša zagotoviti za vsako ceno popolno vključenje vsake pokrajine v svoj gospodarski in politični načrt, ter doseči med množicami upoštevanje svojih, za položaj v vsaki pokrajini posebej prikrojjenih političnih gesel. Od tega svojega glavnega sredstva odstopa samo toliko, kolikor množice obsojane po hitlerjevih vojaških načrtih na brezobzirno izmозgavanje in uničevanje, stavi jo temu nasilju tako vojaški kot politični odpor in sicer tako močan odpor, da ga mora tudi ta nasilna oblast upoštevati. Tako je morala krvniška Hitlerjeva oblast v svojih politič-

nih stališčih kot v svojem nasilju nekoliko popu-
stiti pred požrtvovalnim odporom ljuds-
kih množic na Gorenjskem, dočim na Štajerskem
kjer je čutila, da je dobila s svojimi propa-
gandnimi gesli nekaj opore med samim prebi-
valstvom, tega popuščanja ni bilo, ampak so
skušali vsak poskus odpora neusmiljeno udu-
šiti vse do kapitulacije Italije z lastnimi
silami.

Opiranje na lastno silo jim je bilo na
Štajerskem toliko lažje, ker so že za časa Ju-
goslavije imeli v svojih rokah skoro vsa
najvažnejša industrijska pa tudi finančna,
veletrgovska podjetja od Vestna, bratov Voš-
njakov, Ablov do Rakuša, Hutevja, Erliha in dru-
gih. Zato so lahko brez nevarnosti za nemote-
no industrijsko in trgovsko poslovanje uda-
rili po vseh konkurenčnih nehitlerjevskih
podjetjih in jih deloma razlastili in izseli-
li deloma so jim postavili komisarje in jih
postavili pod državno kontrolo. Kjer so jih
pa nujno potrebovali za preskrbo vojske in
prebivalstva, so jih pustili, da so izkorišča-
li vojno konjunkturo, pod pogojem seveda, da
zatajijo svojo slovensko zavest in da se po-
polnoma podredijo njihovi krvniški oblasti.
Tako so ti izkoriščevalski, protiljudski ele-
menti, ki so v tkzv. bivši Ljubljanski pokra-
jini tvorili jedro organizatorjev belo-pla-
ve grde, predstavljali v svoji ogromni večini
na Štajerskem tisto izkoriščevalsko res-
nično podlago hitlerjevega režima, v katero
neposredno korist se je vršilo razlaščenje
in izseljevanje - to je ropanje slovenskega
narodnega premoženja, preganjanje slovenske
inteligence in duhovnikov ter vsa divja pro-
tikomunistična gonja, streljanje in uničevan-
je tisočev in tisočev slovenskih življenj v
nemških koncentracijskih taboriščih. Srednjih
slajev po mestih in vaseh na Štajerskem, po-
sebnost pa še kmetom, v takih pogojih seveda

ni mogla protikomunistična gonja odvrniti od OF osvobodilnega gibanja, katerega jedro in u darno silo so tudi na Stajerskem in v še več ji meri tvorili ravno komunisti, ampak so se ti sloji posebno sprva oklenili osvobodilne ga gibanja ali pa so, posebno tekom leta 1942 preplašeni od terorja in žrtev, ki jih je ter jalo osvobodilno gibanje na Stajerskem, zapad li precejšnji politični brezbriznosti, in se popolnoma pasivno prepustili vsem ukrepom nan ške krvniške oblasti.

Na drugi strani pa si je Hitlerjeva naci onal-socialistična oblast ustvarila neko ope ro med ljudskimi množicami s svojo zlagano - propagando proti "plutokratskemu kapitalizmu" navideznim zvišanjem plač, zaposlitvijo tiso- čev v rudnikih, vojnih tovarnah, popravljanju cest in drugih vojnih delih. To so bili tiso- čiči in tisoči viničarjev, kočarjev in drugih - polproletarskih vaških elementov, ki so bili v stari Jugoslaviji prepuščeni neusmiljenemu iz koriščanju in ki jim protiljudski režimi v stari Jugoslaviji niso namenoma dopuščali no bene možnosti politične vzgoje, dviga narodne zavesti in jih zastrupljali s protikomunisti čno propagando. Med temi sloji, med raznimi km pemproletarskimi elementi med delavstvom in med razmeroma redkimi protikomunističnimi za slepljenci med pripadniki srednjih slojev, je hitlerjevska oblast tudi še potem, ko je ogró mna večina že spregledala lažnjivost hitler- jevskih obljub, našla dovolj pomoči za izdaja nje in teroriziranje zavednega slovenskega prebivalstva. Iz teh vrst predvsem je črpala tudi tiste zagrizene priganjače v vrstah Ver manšafta, ki so omogočili hitlerjevskim krvni kom, da so Vermanšaft celo lanske poletje in jesen lahko uporabljali poleg policije in SS kot udarno silo proti partizanom in osvobo- dilnem gibanju sploh, dokler ni odpovedala de moralizirana od udarcev partizanov in sploš-

nega političnega in vojaškega razvoja doma in po svetu. Tako je razumljivo, da se bela garda na Štajerskem ni mogla razviti. Saj je bil nje glavni namen in glavni namen za okupatorja v tem, da so njeni pristasi sistematično izdajali aktiviste OF, premikanja, taborišča in postojanke partizanov in da ona je služila kot sredstvo, s katerim je skušal, čeprav zaman, za netiti med Slovenci državljansko vojno. Izkoriščevalski elementi pa, ki so po svojem položaju odgovarjali organizatorjem bele garde - "Ljubljanske province" in tisti, ki so jo podpirali ali z njo simpatizirali, so v svoji ogromni večini predstavljali neposredno podlagu hitlerjevega režima samo oz. se s tem režimom stopili ali pa se v tem času popolnoma predali gestapovskim poslom.

Tako so morali propasti poskusi organizatorjev bele garde, da bi iz Dolenjske in Ljubljane razpredli voje mreže tudi na Štajersko. Poleg tega pa so bile tudi slovenske kmečke množice na Štajerskem daleč od tega, da bi razumele sodelovanje s tujim okupatorjem in po moč pri uničevanju slovenskih življenj in imetij zaradi nekatere obrambe vere pred komunizmom, ko so bile priča resničnega preganjanja duhovnikov in cerkve prav s strani nemških okupatorjev.

Če pa ni bilo organiziranega delovanja bele garde na Štajerskem vse do kapitulacije Italije, so vendar organizatorji belegaarde in njeni iniciatorji v Londonu delali svojo propagando preko radia London nemškemu okupatorjem neprecenljive usluge. V najtežjih mesecih, ki smo jih kdaj doživeli, ko so hitlerjevci sistematično uničevali in trebili iz Štajerske vse, kar je bilo slovenskega, ko so se celi predeli spreminjali v nemške in ko so v stotinah umirali Slovenci po taboriščih in nemških bojiščih, so ti petokolonaši, Hitler

Javi agenti Kuharjevega in Krekovega kova klicali Slovence, naj "počakajo na pravi čas, naj ne uničujejo slovenskih življenj" v osvobodilnem boju, da "vodi angleška vlada račun o vsaki izseljeni slovenski družini" itd. V času, ko je OF z nadčloveškimi naporji, za ceno najbolj dragocenih žrtev že organizirala Slovence na Štajerskem v obrambo življenj in imetij in ko so okupatorji udarili nanje z vso brezobzirnostjo pobesnelih zveri, so ti peto kolonaški zločinci, namesto da bi nas podprli v boju, da ostane Štajerska Slovenska in nam izposlovali od angleške vlade orožje, katerega pomankanje je bila glavna ovira za močnejši in uspešnejši razvoj naše borbe, so s takimi svojimi pozivi premišljeno izpopolnjevali nemško nasilje. Kajti odločitev za vstop v osvobodilno borbo je terjala na Štajerskem še večjo trdnost o nujnosti, uspehu in smiselnosti osvobodilnega boja in tudi vseh žrtev, ki jih ta borba nujno zahteva. Skupno z nemškim nasiljem je ta propaganda odločilno pripomogla k ustvarjanju in utrditvi tkz. "središkega" raspoloženja, ki je Nemcem na Štajerskem edino omogočilo, da so izvedli mobilizacijo in vključili Štajersko v tolikšni meri v svoje vojne načrte, tako kot je tudi danes to eden glavnih virov, iz katerih črpajo organizatorji plave garde svojo moč.

Se pred kapitulacijo Italije pa imamo ven dar poskuse, da se organizira plava garda preko litijskega okrožja tudi na Štajersko. V litijskem okrožju, ki je po svojem položaju popolnoma podobno gorenjskim okrožjem, je nemški okupator takoj po katastrofi pri Stalingradu bil prisiljen stopiti na celih črti v defenzivo, začel načrtno izkoriščati v svoji borbi proti partizanskim edinicam Štajerske op. zone belogardistične propalnice, ki so mu jih dajali na raspolago belogardistični organizatorji v Ljubljani. Kot sledi iz izpovedi neka

terih ujetih belogardistov je nemški Gestapo pristal na to, da bo uvrščal iz Ljubljane poslano belogardiste v tolpe tkzv. ponarejenih partizanov ali "raatrgancev", ki so jih Nemci organizirali iz raznih propadlih lumpenproletarskih in avanturističnih izvržkov pa tudi prisilno mobiliziranih; da bi odkrivali kneževine, ki podpirajo partizane in vršili nad prebivalstvom masovni teror, odkrivali partizanska taborišča, skrivališča političnih aktivistov OF. isl. Iz izpovedi pa tudi sledi, da Nemci tedaj se niso pristali na to, da bi bela garda ustanavljala svoje lastne organizacije. Res imamo takom letošnje pomladi in poletja celo vrsto poizkusov belogardističnih propagand, ki so hoteli uničiti postojanke partizanov na terenu, pobiti našo partizansko komando itd. (Glej izpovedi. Vozlja in Premka) Zasluga budnosti obveščevalne službe v naši partizanski vojski je, da ni to delovanje naredilo večje škode niti v partizanskih edinicah niti med Slovenci tega okrožja.

Iz litvijskega okrožja je torej držala nit organiziranja bele garde na Štajersko in sicer preko Zagorja v rudarske revirje. Tu se je nemški krvniški okupator s svojim Gestapom vred čutil vedno najbolj ogroženega, čeprav je res, da ni nikjer izvajal takega nasilja, kakor ravno tu v revirjih. Zato je tudi tukaj z dovoljenjem Gestapa nastala najprej belogardistična organizacija. Njene organizatorje in najtesneše sodelavce pa najdemo zopet v vrstah tistih protiljudskih demoraliziranih propadlih socialne demokracije, ki so že v stari Jugoslaviji prodajali brez strahu koristi delavstva ob vsaki priliki in vsakokrat in ki tudi po raspadu Jugoslavije niso sledili tistim voditeljem socialne demokracije, ki so šli v najtežjih dneh s svojim narodom v osvobodilno borbo. Ti propadli politični špekulanti na

račun delavskih žuljev so se raje zvezali z okupatorjem, stopili v njegovo službo in ko so slovenske ljudske množice pod vodstvom delavskega razreda in Komunistične Partije privedle že skoro svojo borbo do cilja, so začeli organizirati, zvesti hlapci reakcije, protidelavske izdajalske organizacije. Izraziti predstavnik te vrste socialdemokracije, ki so je tudi pod nemškim okupatorjem pajdašil zvesto z orderušskimi, protiljudskimi elementi iz vrst negdanje JNS, je bil Jurij Arh. Z njegovo usmeritvijo od strani varnostne službe OF je bil organizaciji bele garde v rudarskih revirjih zadan odločilen udarec. Obnovila se je po dolgem presledku šele po kapitulaciji Italije v obliki plave garde.

Propad Nemške julijske ofenzive pri Orlu in Kursku, kjer so stotine slovenskih fantov našle svojo smrt ali pohablenje, bliskovito porušanje Rdeče Armade in končno kapitulacija Italije, - vse to je povzročilo pri množicah globok preokret v njihovem raspoloženju do Hitlerja. Razkrinkan je stal pred množicami, ki niso več vidеле v njem svojega rešitelja, ampak krvnika, krivca neštevilnih sramotnih smrti v bojih na vzhodu in v bojih proti partizanom v hribih in gozdovih Štajerske. Sedaj je tudi v tistih predelih Štajerske, n. pr. v Slovenskih goricah, Ptujskem in Dravskem polju, ki jih je hitlerjevska lažnjiva propaganda še najbolj zastrupila, zaživelo spoznanje o vsem trpljenju, ki ga je Slovence naložil Hitler. Iz nemških kasaren in bjišč, iz nemških tovarnen in delavskih taborišč so bežali slovenski fantje domov in kljub vsemu terorju v vedno večji meri stopali v partizane in v borbi izkali zaščite svojih življenj. Začela so se razvijati in krepiti organizacije OF., naše partizanske edinice so se okrepile in dobro oborožene prešle z napadi na žandarmerijske

postojanke in postojanke Vermašafte, na cest-
ta in železniške Transporte v odlično ofenzi-
vo. Niti lažnjiva hitlerjevska propagandniti
zverinski teror nista mogla več zaustaviti od-
pora ljudskih množic proti izkoriščanju za
propaču zapiseane Hitlerjeve načrte.

Industrijski in denarni mogotci na Sta-
jerskem, pa tudi hitlerjevska oblast sama in
bjeni dovedanji, zvesti pristaši se morali po-
iskati novih sredstev, če so hoteli do kraja
izkoristiti ljudske množice na Stajerskem in
njena naravna bogastva za vojne namene, boga-
titi se še naprej na njihov račun in si zago-
toviti jo Hitlerjevemu zlorabi zaščito pred so-
bo! ljudstva, organiziranega v osvobodilnem
boju, uživanje nagrabljenega bogastva, in še
nadalnje izkoriščanje ljudskih množic. Bela
garda jim v ta namen ni mogla več služiti ker
je glasno požganih vaseh, tisoče pomorjenih in
izgnanih Slovencev, ki jih je ona zakrivila,
prodrli tudi na Stajersko in jo tudi tu onemo-
gotil. Ljudske množice stajerske pa niso bile
še dovolj poučene o vlogi in pravem značaju
plave garde in niso še spoznale lažnivosti
njenih političnih stališč. Zato se je nemška
hitlerjevska oblast in vsa protiljudska izko-
riščevalska gospoda poslužila plave garde in
z njenim organiziranjem skušala zaustaviti na-
dalnji polet osvobodilnega gibanja na Stajer-
skem - to je nadaljnje dvigovanje narodne zavesti
in politične zrelosti množic in utrjevanje
njihovih borbenih organizacij - OF in partizan-
ske vojske. Obenem pa je skušala ta izkorišče-
valska gospoda s silami, ki bi jih s pomočjo
plave garde črpala predvsem iz Stajerske, po-
vrniti položaje, ki so ji omogočali izkorišča-
nje slovenskih ljudskih množic in katere so
jim te množice, organizirane v OF s svojo do-
sedanjo borbo iztrgale iz rok. Na Stajerskem
se je nemška krvniška oblast čutila vendar

še vedno toliko močna, da ni pristala na tako popuščanje v narodnem pogledu kot n. pr. Rupniku v Ljubljani pa tudi na Gorenjskem. Karlu Novaku, zastopniku Draže Mihajloviča za Slove nijo in propadlemu voditelju plave garde, ki je ravno tedaj komaj rešil svojo osebo pred uničenjem, ki je zadelo na Notranjskem in Do lenjskem vsa njegovo organizacijo, pa je ven dar dopustila svobodno organiziranje oborože nih tolp, postavljanje lastne organizacije in njih svobodno delovanje. V propagandi pa so o kupatorji dopustili plavi gardi, da je ustvar jala videz borbe proti hitlerizmu, seveda z težiščem boja proti komunizmu, zaščite prebi valstva pred "grozotami komunističnega maščevanja" in z izkoriščanjem zavlačevanja druge fronte zaslepljenje ljudskih množic z neka kim nasprotjem med Anglijo in Sovjetsko zvezo ter s tem v zvezi z zaščito in podporo, ki da jo uživa plava garda v Angliji. Tako sta se slovenska in nemška izkoriščevalska gospoda zopet znašli v objemu, združeni v strahu pred slovenskimi ljudskimi množicami, ki so same vzele v roko svojo usodo. Zaenkrat sta se združili pod neposredno zaščito nemškega krvniškega okupatorja, ki mu zopet podaljšuje življe nje pomoč združene mednarodne protiljudske reakcije katere sestavni del tvorijo razni Kuharji in Kreki ter druga podobna "begunska" gospoda v in okoli zločinske Jugoslovanske vlade v Kairu ter kralja Petra. Poleg tega se je hitlerjevska gospoda brez dvoma spomnila, kako so se njeni nemški izkoriščevalski pred niki po zadnji svetovni vojni, po l. 1918., s pomočjo prav podobne "nacionalistične" gospe de ohranili vsa svojo posest, svoje imet je, med vojno nagrabljeno premoženje in si o mogočili ne samo nadaljnje izkoriščanje slove nskih ljudskih množic v stari Jugoslaviji, am pak tudi obvladanje najvažnejših gospodarskih

postojank v industriji, denarnih zavodih in trgovini, ter končno odločilno vplivanje na politiko raznih gospodarskih strank, kot n. pr. bivše Kranjarjeve JNS, Koroscevega dela JRZ.

Tako je nastala na Stajerskem plava garda in tak je namen njenega nastanka. Njena nevarnost obstoji v tem, ker odvrta od osvobodilne ga boja in skuša izkoristiti za svoje proti ljudske cilje tiste množice, ki so se razočarale nad hitlerjevim nacionalsocializmom, ki jih zaenkrat OF na Stajerskem še ni mogla zajeti preko svojih organizacij bodisi, ker še ni premagala vseh posledic gestapojskega terorja bodisi, ker v teh množicah še ni v zadostni mери premagala vseh ostankov negdanjega nezaupanja do OF in KP. Lato je razumljivo, da so danes v središču delovanja plave garde ravno Haluze, Slovenske gorice, Dravsko in Ptujsko polje, torej tisti kraji, iz katerih je črpala hitlerjevska krvniška oblast na Stajerskem svojo glavno moč zaradi njihovega odpora proti stari Jugoslaviji neusmiljenega izkoriščanja in popolnega brezpravja ljudskih množic, tako kakor črpajo danes Novak, Brodar in drugi organizatorji plave garde iz njihove vrste moči za svojo organizacijo zaradi odpora teh množic proti vsem oblikam uničevanja, v katere jih je obsojal Hitler. Poleg tega skuša plava garda zajeti množice srednjih slojev, ki so se začele ob gotovosti Hitlerjevega poraza zopet prebujati iz svoje politične brezbriznosti. V teh množicah hoče plava garda vzbuditi s svojim lažnjivim prikazovanjem značaja in ciljev OF in KP strah za nemoteno uživanje imetij in poslovanje njihove podjetij in s tem v zvezi strah pred do sledno ljudsko demokracijo, za katero se bori OF in jih skuša tako pritegniti na svoje protiljudske postojanke. Istočasno pa predstav-

lja zatočišče za razne zagrizene izdajalske pse, ki so v raznih hitlerjanskih organizacijah predstavljali najbolj strupeno priganjače, ki so s svojo verno večkrat prekosili same Nemce in ki iščejo sedaj pred sodbo ljudstva v njej zaščite. Prav tako pa se skušajo Plava garda sama prikazati kot zaščitnica tistih slovenskih množic, ki so bile násilno vključene v razne hitlerjanske organizacije službe in v samo nemško oboroženo silo ter jih plaši z nekakim maščevanjem in z izmišljenimi grozodejstvi, ki da jih hoče nad njimi izvršiti OF.

Kot sledi iz izpovedi raznih raskrinkanih ali ujetih plavogardistov je delovanje organizatorjev plave garde poleg raspredanja svoje lastne organizacijske mreže, usmerjeno predvsem v dveh smereh. Najprej se skušajo z organiziranjem lastnih oboroženih skupin ustvariti svojo lastno oboroženo silo in preprečiti nadaljno številčno jačanje partizanskih enot. S parolami "da še ni čas", da je treba za udar počakati raspada Nemčije, z lažmi o življenju v partizanih in tako dalje, zadržujejo fante, ki se nočejo odzvati na nški mobilizaciji, ki so dezertirali iz nemške vojske ali pobegnili iz nemških delovnih taborišč in tovarnen ter jim nudijo s svojimi organizacijskimi zvezami možnost reživanja. Tako mnogi od teh fantov niti ne vedo, da tvorijo sestavni del plavogardističnega tolp, kaj šele da bi poznali celoten sklop in cilje plave garde. Središče teh oboroženih skupin predstavlja Doračka gora in St. Jurški gozdovi, kjer se nahajajo oboroženi in v večjem številu, v manjših skupinicah in deloma neoboroženi pa se nahajajo po zidanih Slovenskih gorah, pa tudi po Dravskem in Ptujskem polju. Tako nudijo s tem že sedaj direktno pomoč okupatorju. Ob razpadu Nemčije

pa hočejo zanetiti v Sloveniji državljansko vojno, onemogočiti partizanom, da bi se oborožili z nemškim orožjem in se polastili oblasti. V odkrite spopade s partizani pa se do sedaj še niso spustili, ker jim je skušnjava iz Italije pokazala, da pomeni to pod pogoji okupacije najhitrejšo pot k popolnemu političnemu razkrinkanju. - Na drugi strani pa pošiljajo svoje agente v organizacije OF, pred vsa pa v partizanske odinice z nalogo, da se polastijo njihovega vodstva in pobijejo vodilni kader, ali da izdajo Gestapu aktiviste OF in njene organizacije. Za te posebne naloge črpaajo svoj kader v glavnem iz vrst oficirjev in podoficirjev bivše jugoslovanske vojske in članov negdanjih četniških organizacij.

Delovne plave garde na Štajerskem tvorijo bistveni sestavni del zločinskega delovanja slovenske protiljudske gospode, ki se kaže drugod v Sloveniji n. pr. v sramotni Rupnikovi domobranski drhali ali prizadevanjih plave garde na Gorenjskem. Iz Ljubljane prihajajo v Štajerska okrožja organizatorji in agitatorji in tudi plavogardistična literatura.

Tako vidimo, da se za borbo plave garde proti komunizmu skriva dejansko vsestranska pomoč okupatorju, ki zato tudi dopušča njene organizacije in nemoteno zbiranje oboroženih skupin. Za njihovo "redno jugoslovansko vojsko" pa se skriva težnja, da se obnovi nad slovenskimi ljudskimi množicami stara izkoriščevalska oblast v obliki najstrašnejše diktature.

Toda vedno močnejši razmah osvobodilnega gibanja v Jugoslaviji razbija postojanko za postojanko naše domače reakcije in nudi že danes vsa jamstva, da bo plava garda onemogočena in uničena po vseh slovenskih po

krajinah tako kot je bila po kapitulaciji Italije na Dolonjskem in Notranjskem.

Tako je ustašovitov Odbora Narodnega Osvobojenja Jugoslavije kot prve resnične, na rodne, ljudske, demokratske vlade Jugoslavije pod predsedstvom tov. maršala Tita najodločilnejši udarec plavi, gardi in njenim petokolonaškim inicijatorjem okoli vlade in kralja Petra v Londonu in Kairu. Nova ljudska, demokratska Jugoslavija enakopravnih narodov je dobila s tem in z Vrhovnim zakonodajnim odborom svoje najvišje državne organe, ki so plod dve in polletne najtežje osvobodilne borbe vseh narodov Jugoslavije. Njihovi nosilci, izkušeni in prekaljeni v tej borbi, izbrani po vsej Jugoslaviji na najbolj demokratičen način in pa predstavljajo edine resnične predstavnike najširših množic vseh narodov Jugoslavije in tudi mače njihovega razpoloženja in zahtev. Z odloki drugega kongresa AVNOJa so narodi Jugoslavije vzeli enkrat za vselej rizično izdajalskim petokolonaškim četniškim ali plavočardističnim klikam v Londonu ali Kairu "vladi" in kralju Petru pravico nastopati v njihovem imenu in podvzeli mere, da se nigdar več ne povrnejo v Jugoslaviji časi vladanja raznih protiljudskih režimov, ki so uvajali fašizem in nas končno fašizmu prodali. Obenem pa je tako zvana "redna jugoslovanska kraljeva vojska" Draža Mihajlovića razkrinkana pred vsem svetom kot navadna morilska drhala v službi fašističnih okupatorjev. Pravo jugoslovansko vojsko, ki jo danes priznavajo vse zavezniške vlade, in računajo z njo kot najvažnejšo vojaško silo pa predstavlja NOV in POJ pod poveljstvom voditelja vseh jugoslovanskih narodov tov. maršala Tita.

Zbor odposlancev slovenskega naroda, ki je izražal razpoloženje vseh Slovencev, ki ni so klonili pred fašisti vseh slovenskih po krajin, je še pred zasedanjem II. kongresa AVNOJa

vzel pravici zastopati Slovence raznim Kuharjem, Krekom in drugim njim podobnim predstavnikom stare protislovenske in protiljudske, protokolonske politike v bivši Jugoslaviji. S popolnim priznanjem, ki ga je izrekel delu Izvršnega Odbora OF je izrazil obenem zaupanje vsega slovenskega naroda njegovo novo borbeno vodstvo. Z izvolitvijo slovenskih predstavnikov v AVNOJ, ki danes že zastopajo Slovence v novi jugoslovanski vladi tov. Tita in Vrhovnem zakonodajnem svetu, je dal Zbor odposlancev slovenskega naroda potrebni zunanji izraz novemu stanju, ki ga je skovala naša slovenska NOV skupno s požrtvovalno osvobodilno borbo ostalih bratskih narodov - ustvaritvi nove demokratične Jugoslavije, katere enakopravni in svobodni del bo tvorila tudi Združena Slovenija. Moč naše NOV in avtoriteta Izvršnega odbora OF je danes že po vsej Sloveniji tako velika, da ne dopušča nobenega dvoma več, da bodo razbite po vsej Sloveniji izdajalske, prostojanke belo-plave garde tako kot vsaka druga oblika protiljudskega delovanja izkoriščevalske gospode, neglede na to, če bi po nekod pod zaščito krvniškega, nasilja fašističnih okupatorjev dosegla kake trenutne uspehe. Saj se naša slovenska narodno-osvobodilna vojska krepi iz dneva v dan in jekleni od borbe do borbe, prav tako kot se utrjuje po vsej slovenski zemlji moč in vpliv OF in nosijo njeni odbori že danes po večjem delu Slovenije, tu v večji, tam v manjši meri vse znake slovenske narodne ljudske oblasti.

Dosedanji uspehi osvobodilnega gibanja proti plavi gardi na Štajerskem, ki ni mogla zaustaviti nadaljnje krepitve OF niti spraviti v nevarnost trajno ofenzivnost partizanskih edinic štajerske zone, so nam jamstvo, da organizatorji belo-plave garde ne bodo mogli povzročiti našemu gibanju in s tem slovenskemu

prebivalstvu na Stajerskem večjih žrtev, ali s silami Stajerske spraviti v nevarnost, popolno izpolnitev vseh ciljev slovenskega narodno osvobodilnega boja. Samo protislovensko in izkoriščevalsko bistvo belo-plave garde pa bo tudi v veliki meri pripomoglo, da bodo njeni zapeljani pripadniki iz ljudskih vrst ob večjem razmahu osvobodilnega dela naših političnih aktivistov spregledali njen pravi značaj in spoznali predvsem revni kmečki sloji, da si bodo izboljšali svoje težko življenje, samo z borbo v OF in z rano ob. tami z delavskim razredom.

Poleg tega pa nam naši veliki zavezniki Anglija, Amerika in Sovjetska Zveza s takimi mednarodnimi pogodbami kot so atlantska karta in pa določbe Moskvske Konference, nudijo dovolj jamstva, da si bodo slovenske ljudske množice s svojimi lastnimi silami urejale svoje življenje in da okupatorski zločinci in njihovi belo-plavo gardistični hlapci ne bodo mogli po zaključku te vojne pobegniti pravični ljudski sodbi. Tako gotovo kot bo v kratkem razbit in uničen krvniški hitlerjevski režim, bodo z njim vred razbiti in uničeni plavogardistični organizatorji in zločinci.

SERGEJ KRAIGER.

"Kraiger"

DOKUMENTI

Zaslišanje Vozlja Boga.

Bivši partizan Bogo Vozelj iz smartnega pri Litiji je vstopil med partizane v Ljubljanski provinci. Dvakratni dezertter in obsojen na smrt je bil dne 8. III. 1943 ujet od belogardistov na Gobjniku pri Stični ob 12h. Njega je zajelo 40 belih.

On pripoveduje sledeče:

Tako j sem kapituliral in se isti dan iz dal partizanski logor na Tlaki pri Sv. Križu pri Litiji. Tam niso našli partizanov, ker so se prestavili prejšni dan. Izdal sem obveščevalca, ki se je nahajal v vasi. Tudi njega ni so dobili, ker je bil pravočasno obveščen od kmetov, da prihajajo beli. Izdal sem tudi več ljudi pri Sv. Križu in okolici, nekaj so jih tu di ujeli. To so bili partizani, števila ne vem. Nato smo šli drugi dan čez mejo na Gradi med Koroško in Štajersko. Bilo nas je vsega skupaj 75 - 80 belogardistov, oboroženih s štirimi mitraljezi, bombami in puškami. Imeli smo tudi vsak po tri do štiri obleke.

Po prihodu čez mejo smo se ustavili v vasi Velika Kostrevnica, tam so nas sprejeli štiri gestapovci in dvaindvajset policistov. Po triurnem razgovoru in veseljačenju smo šli vsi z avtom v Litijo. Še isto uro po prihodu v Litijo sem šel s komandantom belih, Kapacijski Stane, na Gestapo na razgovore. Pri razgovoru je sodeloval šef gestapa in še 11 gestapovcev, komandant belih Kapacijski Stane in jaz.

Tam so mi dali navodila.

Navodila so sledeča:

"Ti moraš iti v partizane. Tu imaš dve bombi, 22 cigaret in za sedaj 4 RM. Z bomba moraš pobiti komando, zapomniti si moraš lo gorje, a javiti se moraš sigurno čez 7 dni na Gestapu v Litiji. Jaz sem podpisal pogodbo in obljubil, da bom izvršil in se pravočasno javil. Za nagrado dobiš 2000 RM na grade, zelo dobro službo na gestapu ali kje drugje, če pa tega ne boš hotel sprejeti, boš pa dobival vsak mesec toliko, da boš živel kot grof. In tudi tvojih staršev ne bomo pre selili." Po končanem razgovoru sta me še zadržala šef Gestapa in komandant belih Kapacijski Stane iz Primskovega in mi govori la: "Mi smo sigurni, da boš ti naredil. Ti boš človek kot malo takšnih. Ti nam boš to liko koristil kot nobeden drugi." Jaz pozdravim in oddidem. Bili smo še dva dni v Li tiji skupaj in zelo dobro živeli. Lne 14. III. 1943. sem odšel proti Jevnici. Čez Savo sem šel 17. III. 1943. Takoj sem dobil zvezo s partizani, 3 dni sem bil z nekim partizanom štu paj nato sem 20. III. dobil zvezo s partiza nsko patrolo. Patroli sem se takoj pridružil in še isti večer radi slabih informacij u bil partizana in sebe ranil v roko. Mislil sem, da je to komandant. Onesvestil sem se in patrola me je spravila na varno in ob vezala. Takoj, ko je bomba eksplodirala, sem drugo vrgel stran, pozneje so jo načli par tizani. Zdravil sem se tri do šest dni. Da nes sem pa prišel v logor bataljona in sem se hotel temeljito pozdraviti, da potem sto rim, kar sem obljubil gestapovcem in belgar distom. Vse to se mi je izjalovilo, za kar se zelo čudim, da ste me pogruntali. Prosim vas, ne ubijte me, bom dober partizan in bom jaz pobijal gestapovce in bele.

Vozelj Bogo I. P.

ZAPLETENJE PRAMENOV VLA.

Premk Pavel, rojen 8.I.1908., Obršče pri Kamniku. Krojaški pomočnik, stanujoč v Kranju.

V maju mesecu leta 1941. sem prišel iz Celovca v Ljubljano. Nekaj časa sem živel od svojega denarja, potem pa s podporo RK. V maju mesecu leta 1942. sem vstopil v belo gardo na priporočanje frančiškana Romana v Ljubljani. Uporabili so me za vohunsko službo. Dobival sem podporo od vsepovsod. Pater Roman mi je dal 15 lir. Dobil sem jo tudi od B.G. Verovška. Kmalu nato sem bil poslan v Sentspetersko jetišnico v Ljubljani, da sem vohunil. Nato so sklenili, da bom odšel v Nemčijo v vohunsko službo. Pred odhodom sem dobil še zadnja navodila, da moram biti poslušen nemški komandi, obenem pa, da organiziram belo gardo. V mesecu avgustu so me predali Italijani Nemcem, ker sem šel z njimi v Kranj. Tam sem takoj prosto voljno sprejel vohunsko službo. Dobil sem na videzno službo pri Jugočeški, kjer sem delal po en dan ali dva na teden, kakor sem pač imel čas. Zadnje tedne pa sem bil prijavljen pri Sv. Ani za delo v tunelu. V policijski uniformi sem hodil od maja 1943. do 6.VII.1943. Mesečno sem imel 300-RM plače. V vohunski službi sem se udeležil skoro vseh hajk na Gorenjskem. N.pr. 28.XI.1942. sem bil v borbi na Murovici. Proti koncu meseca januarja 1943. sem bil nekaj dni v Dešnu nad Kresnicam. 30. januarja sem bil v borbah na Rakitovcu. Naša skupina belogardistov je štela 30 mož. Imel sem mitraljez, vendar še nisem bil mitraljezavalec. Pred kakšnim mesecem smo bili na Sv. Miklavžu, kjer smo tudi ujeli neko štiričlansko družino. Okoli 15.VI. smo bili na Rakitovcu, kjer smo ljudi pretepevali.

Za vsakega partizana smo dobili vsi 30-40

Rin nagrade. ... koliko. Mogoče okoli 50. Pokradni smo vsi pov sodkar smo mogli.

V torek 6.6.1943. sem dobil nalóg, da grem v preserje, kjer bom sprejel vohunsko službo. Odšel sem takoj. Istočasno so bili poslani tu di drugi vohuni iz Kranja na vse strani. Vsi imajo potrdila od "Universon". Eden je prišel v Komendo pri Kamniku, drugi v Senčur, Skofjo Loko itd. Za druge, ne vem kam. Zandarmerija je bila obveščena o našem prihodu.

Pater Roman mi je od mojega odhoda iz Ljubljane pisal štirikrát. Prvo pismo sem dobil pred božičem 1942., tri pisma pa so prišla v Kranj, eno pa k Sv. Ani. Pisma so v glavnem obsegala vsebino: držati se moram navodil, ki mi jih dajejo Nemci. Pri javljati moram vsako stvar, ki je njim nasprotna. Obljubljal mi je plačo, katere pa še nisem dobil. V Ljubljani ča napreduje bela garda zelo dobro. Njihov namen je, da zmagajo Italijani. Z Nemci bodo že uredili po zmagi. Naj širim propagando med kmeti, da se borijo za vero in svobodo proti komunistom in partizanom. Ko bo konec vojne, bo zmagala Italija in Slovenija bo pod Italijo. Bela garda bo skupaj z Nemci stopila v oboroženo borbo proti partizanom na Gorenjskem. Čas ni bil naveden. Zadnje pismo sem dobil 3.7.1943.

Odgovoril sem na eno pismo ter pisal, da se ljudje ne upajo organizirati, ker se bojijo partizanov in Nemcev. Organizirati nisem mogel nobenega.

Povedali so mi, da Nemci ne smejo vedeti, da se organizira bela garda na terenu. Pristaši bele garde, ki so pripravljani na oboroženo akcijo, naj gredo v nemško vohunsko službo. Glavni cilj jim je, da potolčejo partizane.

Pošto sem dobival tajno, osebe nisem poznal, ki je prišla pismo. Knjigo "V znamenju Osvobodilne Fronte" mi je dal Krošelj. Franc iz Čirče pri Kranju.

Bela garda po Ljubljanski pokrajini kra-
de, pobija in posiljuje ljudi, ki sodelujejo s
partizani.

Te izjave sem podal brez vsakega pritis-
ka prostovoljno.

Premk Pavel.

ZAGLISEVANJE OBREZE IVANA.

Obroza Ivan iz Känderš pri Moravčah je
izpovedal naslednje:

Trikrat sem šel k bivšemu hotelirju iz
Litije Sribarju, ki je bil v logorju pri Celov-
cu. Govorili smo v glavnem o beli gardi in o
partizanih, da se je treba boriti proti OF in
dati partizanom vse, samo da nas ne pobijejo,
ker noro ostati, ko bomo potrebni po vojni,
ko bodo komunisti uničeni. Na sestanke v Tr-
bovljah sem šel dvakrat. Na prvem sestanku so
bili navzoči Arh Jurij iz Zagorja (sledijo še
druga imena, ki jih za sedaj še nemoremo obja-
viti. Op. red.) Bilo je še pet drugih, ki jih pa
nisem poznal. Mislim, da so bili iz Celja. Glav-
na beseda je imel Arh in ... in tudi drugi so
postavljali vprašanja.

Glavne izjave Arha: on bo v vsem gledal,
da se bo podpirala bela garda v vsem in to
v glavnem z denarjem, ki bi naj ga pošiljali
do njega. Povedal je tudi, da ima zelo dobre
zveze z Gestapom in to z Mariborom in z dru-
gimi. Vsi moramo delati, da nas komunisti ne
pobijejo, in delati z Nemci. Komunisti nimajo
pravega vodstva in to zato, ker so glavni že
padli. Ljudem moramo pa od časa do časa kaj
dati in če je treba tudi kakšno prošnjo napi-
sati.

(Izjave Obreze o drugih udeležencih se

stanka za enkrat ne smemo objaviti. Op. pred.)

Za točnost odgovarja:

Načelnik PK. VOŠa za Štajersko:

Knapič Franc.

PROGLASI

Dne 25. nov. 1943. so bili ustreljeni belo-plavogardistični organizatorji, gestapovski podrepaniki in izdajalci slovenskega naroda: KVARTIĆ MIRAN iz Domžal, PLEMELJ ALOJZIJ iz Cerklj, LIPAR FRANC iz Nasovec, MEJAČ ALOJZIJ iz Komen de, SEVER MARJAN iz Domžal, POLAK FRANC iz Megša in PUČKO VINKO z Vira pri Domžalah. VSI TI SO NAMERAVALI IZVESTITI PEKLENSKE NAČRTE V KAMNI SKEM OKROZJU. Našteti plavogardisti so hoteli organizirati plavo gardo izdajalskega generala Rupnika. Zato pa, da bi to čim lažje dosegli, so se na zvižgačen način vrinili v OF. To so storili prvič zato, da bi spoznali najboljše aktiviste in politične delavce in jih nato izdali gestapu. Drugič pa, da bi povsod, koder bi pač mogli, ovirali in onemogočali osvobodilno borbo slovenskega naroda, pri tem pa se posluževali laži, goljufij itd.

Tako je KVARTIĆ iz Domžal nadel sebi funkcijo člana Pokrajinskega odbora Of ter tako izdal naredbo našim bataljonom, da se ne sme de latati vojaških akcij, ne streljati nemcev in ne rušiti tovarn. Istotako je poneveril 40.000 RM denarja, ki je bil pripravljen za našo vojsko, ter s tem denarjem finansiral plavo gardo.

PLEMELJ ALOJZIJ je bil že lansko leto z Mejačem Vitkom na čelu organiziral belo gardo. Tudi danes je rovaril naprej s tem, da je po

piral nekaj naših dezertarjev z orožjem in nekaj naših dezertarjev z orožjem in municijo. Ko so se hoteli ti dezertarji vrniti v naše edinice, jim je ta pregovoril, češ, da bodo ustanovili plavogardistično ceto. V te svrhe je imel direktne zveze s tiranom Gorenjske generalom Rössenerjem, Brennerjem in ostalimi gestapovci. Prav tako je dobavljal plavogardistično literaturo iz Ljubljane. Isto je delal ALJAC ALOJZIJ iz Komende.

LIPAR FRANCO je bil zvesti kurir Mejaša Vitka ter sokrivec pri razpadu naše edinice v lanskem letu na Krvavcu. Letos pa je vstopil v OF ter misleč, da bo pod krinko člana OF ponovno izdal slovenski narod ter mu pripravil še kajšče gorje. Imel je zveze z dr. Pušen in poznanih plavogardistom dr. Dominikom Zvočljem itd. Prav tako je dobival plavogardistično literaturo in navodila iz Ljubljane.

SEVER LARJAN iz Domžal in POLAK FRANCO iz Mengša sta bila kurirja, ki sta prenašala pisnena poročila od organizatorjev na vodstvo plave garde.

FUCKO VILKO z Vira je imel zveze z organizatorji, ki so prihajali iz Ljubljane. V Domžalah je bil v osebnih stikih z Rupnikovci.

Kaj so ti gestapovski plavogardisti hoteli narediti? Hoteli so zanetiti bratomorno državljansko vojno tudi na tem delu Gorenjske. Hoteli so na stotine žrtev, požganih vasi itd. Tako so mislili, da bodo pripravili pot ubegli velikosrbski klič, ki je povezana z našimi izdajalci, in ji pomagati zopet sestiti narodu za vrat. Toda slovenski narod ni pozabil zločinov, ki so jih ti ljudje zagrešili proti našemu ljudstvu že za časa Jugoslavije. Slovenski narod ve za nestramno kupčijo, s katero je bil na milost in nemilost prodan nemškemu in italijanskemu fašizmu. Zato drži naš narod ušodo v svojih rokah. Prok za to je naša Narodno-osvobodilna vojska, s katero bodo Sloven-

ci skupaj z ostalimi narodi Jugoslavije us
tvarili novo demokratsko Jugoslavijo, v ka
teri ne bo nobenem izkoriščan.

V zgornjem primeru se bo zgodilo z vsa
kim, ki bo še nadalje podpiral gestapovske
plavogardistične elemente! Danes naj velja
za vsakega poštenega Slovenca geslo: ' Smrt
nemškim okupatorjem in smrt plavogardistič
nim izdajalcem.

SMRT FASIZMU-SVOBODA NARODU!

OKROZNI ODBOR OF
KAMNISKEGA OKROZJA.

ZA LISANJE JANKOVIĆA MIROSLAVA

Janković Miroslav rođen u Srbobranu,
srež Stari Beče 8.9.1914 g. U vojsku stupio
sam 1. okt. 1932 g. Ob raspadu vojske bio sam
kao avijatičarski narednik. Posle raspada voj
ske otišao sam kući u Srbobran, kđe su me
Mađari zatvorili kao vojno lice. Nakon dva
mešeca su me ispustili. Do 15. juna 1942 g. bio
sam kod kuće, a od 15. jula prešao sam u Srbi
ju u Beograd, tamo sam dobio vezu za četniš
ki odred javorskog korpusa. Stupio sam u od
red i bio sam godinu dana tamo. Tamo sam imao
funkciju telegrafista.

23. juna 1943. g. bio sam uhapšen od Nema
ca u Beogradu. Tamo sam bio u Kosmajskom od
redu. Bio sam još uvijek ilegalac, jer sam pre
šao k Draži Mihajloviću. O prilici kad sam
jedan put nosio u Beograd jednu radiostani
cu u popravak, bila je tamo racija i. Nemci,

su uhapsili i mene. Dali su mi predlog, ako hoću ići na rad u Njemačku ili u zatvor. Ja sam išao na rad u Njemačku i u Mariboru pobjegao sam iz vlaka. Dobio sam odmah vezu sa terenci ma i presao u Pohorski bataljon, gdje sam postao i vođaik po svome radu.

Boriću se sač dok ne oteramo okupatora i narsinara makar u Berlin.

Išao bi rado natrag u svoj Pohorski bataljon. Da sam bio uhapšen od Nemaca nije istina, bio sam poslan kao Mihajlovićev oficir, po rusnik imenovan od engleske vlade (jugoslavenske vlade), da novarim u partizanskim jedinicama i da se upoznam njihovom taktikom. Ja sam dezertirao iz Pohorskog bataljona i bio sam po sedam desvnom kretanju došao u brigadu u radi, da bi opet doći u Pohorski bataljon. Sve to se mi je izjalovilo, da ima na štajerskom plavogardista, to je razumljivo, ina jih par stotina, i mi su hteli, da mi oficiri Mihajlovićeve voje pomognemo štajerskim plavogardistina. Inako jih, dode neznam, i neznam za mnoga ljudi, koji su me poslali. Znam to, da vodi glavnu ulogu sin generala Rupnika. Živeo sam uvijek kao Jugoslaven i sam uvijek za Petra II. i Karadordevića.

Naloga, koju sam dobio, nije mi uspela, za to jer Štajerska je za sebe pokrajina, koju mi teško razumemo i teško nam je zaslediti taktiku partizana.

Janković Miroslav

Načelstvo PK.VCS

za Severno Slovenijo

Na položaju, novembra 1943.

Dne 8.10.1943. sta prispela v Pohorski partizanski oddelki dva vojvodka vrabca Franjo in Majer Črtomir. Oba sta bila že isti dan razkrinkana kot pripadnika plave garde. Osumljenca smo takoj prijeli in postavili pred za-
slišanje.

1. Cilj ki bi ga morali plavogardistični špijoni doseči v partizanskih oddelkih:

a. Poiškati zveze z drugimi plavogardisti, ki so že v partizanskih oddelkih in to preko gesla "Brezmadežna" in neke svete podobice, ki jo prilagamo.

b. Pridobiti čim več prebivalstva in partizanov, ter se prilagoditi načinu partizanskega življenja in si pridobiti zaupanje funkcionarjev.

c. Polastiti se orožja in v ugodnem trenutku pobiti vodstvo ter prevzeti ga v svoje roke.

2. Zaslišani Jeza Janez izjavlja, da so bili člani plave garde tudi oni trije iz mariborskega podzemlja, ki smo jih likvidirali in o katerih smo poročali v prejšnjem poročilu.

Zasliševanje št.2.

Vraber Franjo, rojen 5.1.1904. Živel v Ljubljani, Bošnjakov trg št.2., prispel na Pohorje z Majerjem Črtomir in bil razkrinkan kot plavogardistični špijon. Bil je poslan po isti zvezi kot Majer Črtomir in je pri zasliševanju priznal delovanje s plavo gardo. Pomen vse ljudi, katere je omenil Majer. -

Original zasliševanja se nahaja v PK.

VCS.

Za PK.VCS.
za Štajersko
Knapič Franc

ZAČLISANJE

Raduha Stefana, roj. 4. 12. 1920. v Odrarcih.
Zdaj tesarski vajenec v Banovcih.
Partizansko ime "Grega".

Služil sem v nemški armadi, kjer sem bil ranjen. Po izpustu iz bolnice, sem šel nazaj h kompaniji v Leoben. Od tam sem šel na dopust k neki grofici v Pregl Wauku. Od tam pa sem šel za štirinajst dni na dopust domov. Po odjavina občini sem srečal Seršena Jakoba, ki me je na govoril, naj ne grem nazaj k nemški armadi, ampak se priključim četnikom, ki se borijo za stvar Jugoslavijo, za kralja in za begunsko vlado. Govoril sem nato z njegovim bratom Rudijem in ta mi je dal še natančnejša navodila o partizanih, odnošno o komunistih. Govoril je, da so komunisti slabi ljudje, da so proti veri, da pobijajo ljudi, porogajo cerkve, sploh da so izvržki človeštva. Ljudi je treba uničiti. Usidrali so se na Koroškem in na Pohorju. Da bi jih lažje uničili, se moramo vriniti v njihove vrste, jih razkrajati s tem, da bomo delali propagando med partizani, naj se ne bore s takimi ljudmi in v trenutku, ko bi imeli dovolj moči, bi pobili komando in prevzeli oblast mi.

V ta namen sem odšel od doma 2. 10. 1943. in sem se oglasil pri Jakobu Seršenu, kjer sem ostal 3 tedne. Od tu sem šel k Rudiju Seršenu v Kapelo. Tam nam je dal gori navedena navodila. Obljubljal nam je, da bomo dobili po vojni odlične službe. O komandantih četnikov oz. belogar, distov mi Rudi ni ničesar pravil. Pač pa mi je pravil o četniški moči, ki je v Ljubljani, Kočevju, Novem Mestu, v Srbiji, na Notranjskem in v Halozah. Govoril nam je tudi, da Angleži stalno podpirajo četnike s hrano in municijo.

Pri Seršenu Jakobu sva bila skupaj s Farka

Sem Jakobom. Ker so četniki preslabi, morajo delovati z Nemci, da uničijo partizane. V ta namen smo imeli lozinko na potovanju, s katero bi se krili pred Nemci! Ta lozinka naj bi se glasila: "Mi smo delavci od Siemens", to je podjetje v Dravogradu. V slučaju, da bi se kakšna partizanska edinica razbila, naj se predan in z zvezami dokažem, da sem četnik.

23.10. smo vstopili na vlak v Radencih in se odpeljali proti Mariboru. V vlaku nismo se deli na enem mestu, ampak smo bili razdeljeni po vagonih da nebi postali ljudem sumljivi. Ko smo prišli v Maribor, smo šli v cerkev, iz cerkve smo šli na obed, po obedu v kino, iz kina pa na vlak. Peljali smo se tri postaje od Dravograda proti Celju. Tam nas je pričakoval trgovec Beli in neki možki. Ta nas je odpeljal do nekega kmeta, kjer nas je sprejel Dušanov bratir. Z njim je bil še Gogov brat. Skupaj smo nato odpravili v Dušanovo četo.

Z delom nisem pričel, ker je ostal Leon v 1. četi, jaz pa sem ostal v 1. četi. Rudi Srečni je pravil, da so že odšli 3 belogardisti in hapele k partizanom. Kdo so ti, mi ni pravil. Glede lozinke, po kateri bi se spoznali - "oi bod pa, od Siemens?", odgovor bi naj bil "mi smo štajerski fantje".

Rudi mi je tudi pravil, da je peljal nekoč neki zdravnik iz Male Nedelje s svojim avtomobilom belogardiste pod Pohorje. On nam je strogo zabičal, da moramo o vsem strogo molčati, tudi v primeru, da nam grozijo s smrtjo.

Ker sem spoznal, da je delovanje nemogoče vsled stroge discipline in nadziranja, sem opustil vsako delovanje v bataljonu.

Vse gori navedene izjave sem navedel brez pritiska na mene.

Raduha Stefan.

ZASLIŠANJE

Jakoba Farkaša, roj. 3. 9. 1923., Vučja vas
pri Ljutomeru, kmečki sin, poljedelec.
Partizansko ime "Leon".

Služil sem v nemški armadi v Afriki, kjer sem bil ranjen. Bil sem v bolnici, po izpustu sem dobil 4 tedne dopusta. Po končanem dopustu sem se vrnil nazaj v armado. Med tem časom mi je pisal prijatelj Skuhala Staňko iz Križev - Cev, da sem neumno naredil, da sem se vrnil v nemško vojsko, kjati vsak, ki se vrne domov, ne gre nazaj. Ponovno sem bil na dopustu od 26. 9. do 8. 10. 1943. Setal sem se s Skuhalo in ta me je peljal k Filipiču Jožetu. Tam sva imela ses tanek.

Tam smo bili 14. dni jaz, "Miško" in "Gregga". Pravo Miškovo ime je Sršen Miha n, Gregovo pa Radoha Stefan.

Filipič mi je govoril, da so partizani in OF komunistični, da so proti veri, mi se bomo pa borili za staro Jugoslavijo, za kralja in za kairsko vlado. Govoril nam je o Rusiji, kako živi tam narod slabo, in nas odvrčal od komunizma. Glavne edinice da imamo v Ljubljani, Kočevju in v Srbiji, na Notranjskem, na hrvaški meji, v Novem mestu in v Halozah.

Vse te edinice imajo oz. so imele zvezo z Italijani, o tem da imajo zveze z Nemci, nam ni pravil, vrhovni poveljnik pa da je Rupnik, bivši jugoslovanski general. Rekel je, da so partizani za Rusijo, mi pa da se borimo proti okupatorju in proti partizanom. Nas in mene pa so hoteli uporabiti za špijonažo med partizani. Naš čas pa še ni napočil, zato naj ostanemo mirni in čakamo ugodne prilike, da udarimo po komandi ter prevzamemo oblast. To je bil naš glavni namen odhoda k partizanom. Pokazati pa se mora mo čim boljše partizane, da dobimo zaupanje ko

mande. Naša naloga naj bi tudi
tizanske logorje, dobiti vire z
paziti, s katerimi ljudmi pride
zvezo. Naloga naj bi tudi bila da
tizani propagando za naš pokret.
bi naj celice med partizani. Daj
ko s katero bi se spoznal z novodo
sila bi se: "odkod pa, od Siemens?"
"ne, mi smo štajerski fantje."

Glade zunanje zveze in poročanja mi
pravil, da pridejo v partizane še drugi, kaj
bo naloga skrbeti za zvezo. Prišli bodo iz is
te okolice, kot sem jaz doma. Kdaj bodo prišli
ni omenil. Sršen mi je govoril, da bom prišel
v partizanih skupaj z nekim železničarjem in
dvema drugima, od katerih je eden brat gori o
menjenega železničarja.

20.10. zvečer smo šli h Kapeli, k gostilni
čarju, tam smo spali. Ime mi ni znano. Gostilni
čar je tudi naš somišljenik, 21. smo pa šli k
Sršenu Rudiju, ta nam je dal zadnja gori nave
dena navodila, nato smo šli spat. Ob 4. uri
šli na pot. V Radencih smo stopili na vlak
in Miško ter Gregor. Sršen Rudi je bil
ja. Od tam smo se peljali do Maribora. Tam
šli v cerkev k maši, nato k obedu blizu fran
čiškanske cerkve, nato smo šli v kino, iz kina
na vlak, ki nas je odpeljal do tretje postaje
od Dravograda proti Celju (Kerntraun). Tam
nas je pričakoval trgovec Beli, s katerim
je Sršen poznal. V družbi z Belim je bil še
neki možki, ki nas je peljal do nekega vrha,
tam nas je čakal kurir iz Dušanove čete. Med
vožnjo nismo sedeli skupaj, ampak razstreseni
po vagonu, da nebi postali sumljivi. Dušanovku
rir nas je peljal še do nekega meta, tu nas
je pričakovalo še šest dušanovih tovarišev.
Skupno smo nato krenili k četi. Med potjo so
se štirje ločili od nas, Gogov brat pa še neki

Drugi to
Nako
CI
beral. o
namenom
koga i
ne iz
izda
bo
spehe
e.

Tak
po lozi
z njim
sva s
lova
e

avto
ski
mañ
libor
i
hu

anugi to
Nakr

Cl

naral. O

naprom

koga 10

ne izd

izdaj

bo

Spis

o.

Tak

po lozi

z n. j. k.

sva s

lova

to

avtor

ski

zki man

rallibop

in

hu